হিঙুল

অসম সাহিত্য সভা, নয়দা শাখাৰ পত্ৰিকা
প্ৰস্তাৱনা সংখ্যা

হিণ্ডন

ভাৰতৰ এখন উল্লেখযোগ্য নদী যমুনা নদীৰ এখন উপনৈ হৈছে হিণ্ডন উপনদী। ই উত্তৰ প্ৰদেশৰ চাহাৰনপুৰ জিলাৰ শিৱালিক পাহাৰৰ পাদদেশৰ পৰা ওলাই আহিছে। প্ৰায় ৪০০ কিলোমিটাৰ দূৰত্ব অতিক্ৰম কৰি এই নদীখনে মুজাফ্ফৰপুৰ, মিৰাট, বাগপত, গাজিয়াবাদ আৰু গৌতম বুদ্ধ নগৰ জিলাৰ মাজেৰে প্ৰবাহিত হৈ শেষত নয়দাৰ ওচৰত যমুনা নদীত মিলিত হৈছে। প্ৰাচীন কালত ইয়াক 'হৰনন্দী' নামেৰেও জনা গৈছিল আৰু ইয়াৰ পাৰত হৰপ্পা সভ্যতাৰ আলমগীৰপুৰৰ দৰে স্থানবো অৱস্থিতি পোৱা গৈছিল। দুখৰ বিষয়, বৰ্তমান সময়ত ঔদ্যোগিক আৱৰ্জনা আৰু নগৰীয়া প্ৰদূষণৰ ফলত নদীখনৰ পানীৰ গুণগত মান যথেষ্ট হ্ৰাস পাইছে। এই নদীখনৰ সংৰক্ষণ আৰু পুনৰুজ্জীৱিতকৰণৰ বাবে চৰকাৰী আৰু বেচৰকাৰী পৰ্যায়ত বিভিন্ন প্ৰচেষ্টা চলি আছে।

লুইতৰ পাৰৰ পৰা আহি হিণ্ডন নদীৰ পাৰত বসতি কৰি থকা আমি এমুঠিমান অসমীয়া মানুহ। অসম সাহিত্য সভা, নয়দা শাখাৰ সাহিত্য পত্ৰিকাখনিৰ নামকৰণ কৰিবলৈ লওঁতে নদীপৰীয়া অসমীয়া পৰিচয়টোৱেই প্ৰাধান্য পালে। আশাকৰোঁ নদীপৰীয়া আৱেগক প্ৰতিফলিত কৰা "হিণ্ডন" নামটো ৰাইজে আদৰি ল'ব।

হিওন

অসম সাহিত্য সভা, নয়দা শাখাৰ পত্ৰিকা

প্ৰস্তাৱনা সংখ্যা

ডিচেম্বৰ, ২০২৫

সম্পাদক

পদ্মজা ৰাজখোৱা

অসম সাহিত্য সভা, নয়দা শাখাৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত

নয়দা, গৌতম বুদ্ধ নগৰ

উত্তৰ প্ৰদেশ

হিণ্ডন

অসম সাহিত্য সভা, নয়দা শাখাৰ পত্ৰিকা
প্ৰথম বছৰ, প্ৰথম সংখ্যা
ডিচেম্বৰ, ২০২৫

HINDON
A journal on language, literature, and culture,
published by Asam Sahitya Sabha, Noida Branch.
Volume 1 Number 1
December, 2025.

সম্পাদক – পদ্মজা ৰাজখোৱা
সম্পাদনা সমিতিৰ সদস্যসকল :
অৰুণা দাস
পংকজ প্ৰতীম বৰদলৈ
চৈয়দ আফজল হুছেইন
কাৰিকৰী সম্পাদক :
ডা° প্ৰদীপ কুমাৰ শৰ্ম্মা
উদয় ভাস্কৰ বৰা

বেটুপাতঃ সুজ্ঞান দাস, ডা: উদ্দীপ তালুকদাৰ
কৃতজ্ঞতাঃ
অসম সাহিত্য সভা, নয়দা শাখাৰ সমূহ প্ৰতিষ্ঠাপক সদস্য,
আছাম পিপ'লচ ৱেলফেয়াৰ এচোচিয়েচন,
অসম সাহিত্য সভা।

Registration under the SR Act 1860 vide No. Jor/238/G/14/2025-16
Branch Registration No.: ASS/KKa/Branch P/2025-27/21

অৰিহণাঃ তিনিশ টকা

Email: assnoidabranch@gmail.com

9818863727 : 98991 55342

উছৰ্গা

জুবিন গাৰ্গ

১৮-১১-১৯৭২ – ১৯-০৯-২০২৫

অসম সাহিত্য সভা, নয়দা শাখাৰ পত্ৰিকা ‘হিওন’ৰ
এই প্ৰস্তাৱনা সংখ্যাটি
গায়ক, গীতিকাৰ, সুৰকাৰ, সংগীত পৰিচালক,
অভিনেতা, চলচ্চিত্ৰ প্ৰযোজক -
সদ্য প্ৰয়াত জুবিন গাৰ্গৰ
স্মৃতিত উছৰ্গা কৰা হ’ল।

সশ্ৰদ্ধ সোঁৱৰণ

ড° ভূপেন হাজৰিকা

(১৯২৬-২০১১)

অসমৰ যুগপুৰুষ,
ভাৰতৰত্ন ড° ভূপেন হাজৰিকাদেৱৰ
জন্ম শতবৰ্ষ উপলক্ষে
‘হিণ্ডন’ সম্পাদনা সমিতিৰ তৰফৰ
পৰা গভীৰ শ্ৰদ্ধাঞ্জলি যাচিলোঁ।

ড° বসন্ত কুমাৰ গোস্বামী
সভাপতি

অসম সাহিত্য সভা

কেন্দ্ৰীয় কাৰ্যালয় ঃ চন্দ্ৰকান্ত সন্দিকৈ ভৱন, যোৰহাট-৭৮৫০০১
গুৱাহাটী কাৰ্যালয় ঃ ভগৱতীপ্ৰসাদ বৰুৱা ভৱন, গুৱাহাটী-৭৮১০০১

আঞ্চলিক কাৰ্যালয়
বাংছিনা ভৱন, ডিফু-৭৮২৪৬
ধুবুৰী আঞ্চলিক কাৰ্যালয়, ধুবুৰী-৭৮৩৩০১
ৰায়বাহাদুৰ ৰামেশ্বৰলাল চহৰীয়া সংহতি ভৱন, ডিব্ৰুগড়-৭৮৬০০
শিলচৰ আঞ্চলিক কাৰ্যালয়, শিলচৰ-৭৮৮০০
উত্তৰ লক্ষীমপুৰ আঞ্চলিক কাৰ্যালয়, উত্তৰ লক্ষীমপুৰ-৭৮৭০০
কমলাদেৱী তোদী স্মৃতিভৱন, মহীচন্দ্ৰ বৰা পথ, নগাঁও-৭৮২০০
অচ্যুত নিবেদিতা মেধি সাহিত্য ভৱন, জালাহ-৭৮১৩১
সাহিত্য সভা প্ৰকল্প, মঙলদৈ, দৰং-৭৮৪১২
১/১৪ বি-সৎসঙ্গ বিহাৰ মাৰ্গ, ব্লক এ, কুটুব ইন্সটিটিউচেনেল এৰিয়া, নতুন দিল্লী, ১১০০

প্ৰসংগ নং ঃ ....

তাৰিখ ঃ ১০-১২-২০২৫

শুভেচ্ছা বাৰ্তা

অসম সাহিত্য সভাৰ অন্তৰ্গত, নৱগঠিত নয়দা শাখা সাহিত্য সভাই ২০ ডিচেম্বৰ, ২০২৫ খ্ৰীষ্টাব্দ তাৰিখে উলহ-মালহকৈ প্ৰথমখন বাৰ্ষিক অধিৱেশনৰ আয়োজন কৰাৰ বতৰাত আহ্লাদিত হৈছোঁ। এই উপলক্ষ্যে **হিণ্ডন** নামৰ এখনি পত্ৰিকা প্ৰকাশৰ দিহা কৰাটো সন্তোষৰ খবৰ।

জন্মভূমিৰ পৰা দূৰত থাকিও ভাষা জননীৰ সেৱাত আত্মোৎসৰ্গ কৰা নয়দা শাখা সাহিত্য সভাৰ সদস্যসকলৰ এই প্ৰয়াসে ন-পুৰণি সাহিত্যসেৱীসকলক উৎসাহিত কৰিব। পত্ৰিকাখনিয়ে আপোন মাটিৰ অমিয়া সুবাসেৰে ভৰুণ হৈ সকলোৰে হৃদয়ত সম্প্ৰীতি আৰু ভ্ৰাতৃত্বৰ ভাব সঞ্চাৰ কৰিব— সেই আশাৰে শুভেচ্ছা জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

বসন্তকুমাৰ গোস্বামী

(ড° বসন্তকুমাৰ গোস্বামী)
সভাপতি, অসম সাহিত্য সভা

ঘৰৰ ঠিকনা ঃ পোহৰ, সুবাগপুৰ, চোলাধৰা, তৰুণৰাম ফুকন পথ, যোৰহাট, অসম, ভ্ৰাম্যভাষ ঃ ৮৪৭৩৯০৭১৯৪, ৯৪৩৫২৬৪৫০৯
ই-মেইল ঃ drbkgoswami3@gmail.co

চিৰ চেনেহী মোৰ ভাষা জননী

অসম সাহিত্য সভা, নয়দা শাখা

Asam Sahitya Sabha, Noida Branch

Registration under the SR Act 1860 vide No. Jor/238/G/14/2025-16
Branch Registration No.: ASS/KKa/Branch P/2025-27/21

২০২৫ – ২০২৭ বৰ্ষৰ
কাৰ্যনিবাহক কমিটি

উপদেষ্টা মণ্ডলী –
অৰিন বৰদলৈ
অৰূপজ্যোতি দাস
বিকাশজ্যোতি হাজৰিকা
মোহিনী বৰা
প্ৰেমাদীপ বৰদলৈ
ৰমেন দত্ত
শান্তি নাৰায়ণ ডেকা

সভাপতি –
ডা: প্ৰদীপ কুমাৰ শৰ্ম্মা
উপ সভাপতি –
গদালাল দাস
সম্পাদক –
উদয় ভাস্কৰ বৰা
সহ সম্পাদক –
পংকজ প্ৰতীম বৰদলৈ
কোষাধক্ষ্য –
চৈয়দ আফজল হুছেইন
পত্ৰিকা সম্পাদিকা –
পদ্মজা ৰাজখোৱা
সাংগঠনিক সম্পাদক –
কমলেশ মেধী

পদেন সদস্য --
ড° ভূপেন্দ্ৰ কুমাৰ শৰ্মা
সভাপতি, আছাম পিপ'লচ ৱেলফেয়াৰ এচোচিয়েচন, নয়দা
আকাশ চৌধুৰী
সম্পাদক, আছাম পিপ'লচ ৱেলফেয়াৰ এচোচিয়েচন, নয়দা

সমন্বয়ৰক্ষী সদস্য-
কুঁহি -
প্ৰিয়ংকা পংখী শইকীয়া
যুৱ সংসদ -
মনচুমী দত্ত
আকাশ -
বৰ্ণালী ডেকা দাস

কাৰ্যকৰী সদস্য—
অঞ্জন দাস
অৰুণা দাস
ড° মানস কুমাৰ শৰ্মা
ড° তিল প্ৰসাদ শৰ্মা
ড° প্ৰণৱজ্যোতি পাটৰ
মিণ্টু হাজৰিকা
মিতালী দাস
ৰঞ্জুমনি বৰ্মন
ৰত্নেশ্বৰ দাস
ঋতুপৰ্ণ খাউণ্ড
য়াচমিন ৰহমান

সভাপতিৰ একাষাৰ

মোৰ দৃষ্টিত অসমীয়া ভাষা ধ্ৰুপদীকৰনৰ মৰ্যাদা: ঐতিহ্যৰ ডিজিটেল সংৰক্ষণ আৰু বিশ্বায়নৰ সংকল্প

ভাৰত চৰকাৰৰ কেন্দ্ৰীয় কেবিনেটে ২০২৪ চনৰ ৩ অক্টোবৰত অসমীয়া ভাষাক আনুষ্ঠানিকভাৱে ভাৰতৰ এক ধ্ৰুপদী ভাষা (Classical Language of India) হিচাপে স্বীকৃতি প্ৰদান কৰাটো কেৱল এক সন্মান নহয়; এয়া আমাৰ গভীৰতম গৌৰৱ আৰু এক বিশাল জাতীয় দায়বদ্ধতাৰ প্ৰতীক। উত্তৰ প্ৰদেশৰ এই বিশাল মহানগৰীৰ বুকুৱেদি, ৰাষ্ট্ৰীয় ৰাজধানী অঞ্চলৰ প্ৰৱেশদ্বাৰত থকা অসম সাহিত্য সভা, নয়দা শাখাৰ নেতৃত্ব দি মই অনুভৱ কৰিছোঁ যে এই মৰ্যাদা লাভ কৰাৰ পিছত আমাৰ দায়িত্ব বহুগুণে বৃদ্ধি পালে আৰু এই ঐতিহাসিক স্বীকৃতিৰ প্ৰতি আমাৰ দায়বদ্ধতা এতিয়া অধিক গভীৰ হোৱা উচিত।

এই মৰ্যাদা লাভ কৰাটো এদিনীয়া প্ৰচেষ্টাৰ ফল নাছিল, ই আছিল অসমীয়া বিদ্বৎ সমাজৰ দশকজোৰা প্ৰচেষ্টা আৰু শ্ৰমৰ ফচল। অসমীয়া ভাষাৰ এই স্বীকৃতিৰ মূল ভেটি আছিল এই ভাষাৰ ১৫০০–২০০০ বছৰৰ প্ৰাচীনতা আৰু এক স্বতন্ত্ৰ সাহিত্যিক বিকাশ, য'ত বৈষ্ণৱ যুগৰ ভট্টদেৱৰ 'কথা-ভাগৱত'(১৬শ শতিকা)ক ভাৰতৰ আঞ্চলিক ভাষাৰ ভিতৰত প্ৰথম সুসংগঠিত গদ্য সাহিত্য হিচাপে গণ্য কৰা হয়। ইয়াৰ উপৰিও, আহোম যুগত ৰচিত বুৰঞ্জী সাহিত্যৰ অনন্য ঐতিহ্যই এই দাবীক অধিক শক্তিশালী কৰি তুলিছিল।

কিন্তু এই মৰ্যাদা লাভ কৰাটো কেৱল প্ৰাচীনতাৰ স্বীকাৰোক্তিয়েই নহয়, ই বৰ্তমান আৰু ভৱিষ্যতৰ বাবে অতি প্ৰয়োজনীয় পদক্ষেপ। ভাৰতৰ ভাষিক মানচিত্ৰত অসমীয়াক এক উপযুক্ত মৰ্যাদা প্ৰদান কৰি এই স্বীকৃতিয়ে এটা দীৰ্ঘদিনীয়া ঐতিহাসিক ভুল সংশোধন কৰে। আমাৰ ভাষাৰ প্ৰাচীন ঐতিহ্য আৰু গভীৰতা থকা সত্ত্বেও, উপযুক্ত কেন্দ্ৰীয় পৃষ্ঠপোষকতা আৰু পুঁজিৰ অভাৱত ইয়াৰ বহুতো দুষ্প্ৰাপ্য পাণ্ডুলিপি আৰু গৱেষণামূলক সম্ভাৱনা সময়ৰ সোঁতত হেৰাই যোৱাৰ উপক্ৰম হৈছিল। এই স্বীকৃতিয়ে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ পৰা ধ্ৰুপদী ভাষাৰ বাবে সুকীয়া পুঁজি লাভ কৰাটো নিশ্চিত কৰিব, যি অসমীয়া ভাষাৰ বাবে গৱেষণা কেন্দ্ৰ স্থাপন, ভাষিক তথ্যৰ ডিজিটেল সংৰক্ষণ আৰু বিশ্বৰ মঞ্চত অসমীয়া সাহিত্যৰ অনুবাদ আৰু প্ৰচাৰৰ বাবে এক শক্তিশালী ভেটি গঢ়ি তুলিব। আনহাতে, এই স্বীকৃতিয়ে অসমীয়া ভাষাৰ প্ৰতি নতুন প্ৰজন্মৰ আকৰ্ষণ বঢ়াব আৰু ইয়াক এক শৈক্ষিক বিষয় হিচাপে উচ্চ স্থানত প্ৰতিষ্ঠা কৰিব।

ধ্ৰুপদী ভাষাৰ স্বীকৃতিৰ বাবে এক সু-সংগঠিত প্ৰক্ৰিয়া অনুসৰণ কৰা হৈছিল। প্ৰথমে, অসম সাহিত্য সভা আৰু অসমৰ আগশাৰীৰ ভাষাবিজ্ঞানী, ইতিহাসবিদসকলে একত্ৰিত হৈ অসমীয়া ভাষাৰ প্ৰাচীনতা, ইয়াৰ মৌলিকতা আৰু সাহিত্যিক সম্পদসমূহৰ বিশদ প্ৰমাণসমূহ কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ ওচৰত দাখিল কৰিছিল। তাৰ পিছত, কেন্দ্ৰীয় সংস্কৃতি মন্ত্ৰালয়ৰ অধীনত থকা ভাষিক বিশেষজ্ঞ সমিতিৰ (Linguistic Expert Committee - LEC) দ্বাৰা এই প্ৰমাণসমূহৰ উচ্চস্তৰীয় মূল্যায়ন কৰা হৈছিল। যেতিয়া এই সমিতিয়ে নিশ্চিত কৰিলে যে অসমীয়া ভাষাৰ প্ৰাচীনতা, ইয়াৰ লিখিত ঐতিহ্যৰ কালসীমা (১৫০০-২০০০ বছৰ) আৰু ইয়াৰ সাহিত্যৰ স্বতন্ত্ৰতা ধ্ৰুপদী ভাষাৰ মাপকাঠীত খাপ খাইছে, তেতিয়া তেওঁলোকে সন্মতি প্ৰদান কৰিছিল। ইয়াৰ পিছত কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ উচ্চস্তৰীয় সমিতিয়ে অনুমোদন জনাইছিল আৰু শেহত সেয়া কেন্দ্ৰীয় কেবিনেটে গ্ৰহণ কৰিছিল। এই প্ৰক্ৰিয়াৰ সফল সমাপ্তিৰ ফলত আমাৰ ভাষাই গৱেষণা, উৎকৰ্ষৰ কেন্দ্ৰ (Centre of Excellence) স্থাপন, আৰু বিশিষ্ট পণ্ডিতসকলৰ বাবে পেশাদাৰী আসন (Professional Chairs) সৃষ্টিৰ বাবে বৃহৎ পুঁজিৰ সমৰ্থন লাভ কৰিব।

কিন্তু এই পুঁজিৰ সৰ্বোত্তম ব্যৱহাৰ আৰু আমাৰ সাহিত্যিক ঐতিহ্যৰ সুৰক্ষাৰ বাবে বৰ্তমানৰ আটাইতকৈ ডাঙৰ প্ৰয়োজনীয়তা হৈছে ডিজিটেল সংৰক্ষণ। অসম সাহিত্য সভাই ইতিমধ্যে ডিজিটেল গ্ৰন্থকোষ স্থাপনৰ কাম আৰম্ভ কৰিছে, কিন্তু ধ্ৰুপদী মৰ্যাদাৰ পুঁজিৰ জৰিয়তে এই প্ৰচেষ্টাই এক বিশ্বমানৰ ৰূপ ল'ব লাগিব। এই ক্ষেত্ৰত, আমাৰ পূৰ্বৰ অভিজ্ঞতাও এই মহৎ লক্ষ্যত প্ৰয়োগ কৰাত সহায়ক হ'ব বুলি আমি বিশ্বাসী। আমি বিকাশপেডিয়াৰ (India Development Gateway/IDG) জন্মলগ্নৰে পৰা জড়িত থকাৰ অভিজ্ঞতা লাভ কৰিছোঁ, যিটো ভাৰত চৰকাৰৰ বৈদ্যুতিন আৰু তথ্য-প্ৰযুক্তি মন্ত্ৰালয়ৰ (MeitY) অধীনত সামাজিক উন্নয়নৰ বাবে তথ্য প্ৰযুক্তিৰ ব্যৱহাৰৰ এক ৰাষ্ট্ৰজোৰা প্ৰচেষ্টা আছিল। ডিজিটেল জ্ঞানৰ যোগান আৰু তথ্য প্ৰযুক্তিৰ ব্যৱহাৰৰ ক্ষেত্ৰত থকা আমাৰ এই অভিজ্ঞতাক কেন্দ্ৰীয় পুঁজিৰে গঢ়ি উঠিব লগা অসমীয়া সাহিত্যৰ ডিজিটেল আৰ্কাইভটোক এক কাৰ্যকৰী আৰু নিৰ্ভৰযোগ্য ৰূপ দিবলৈ সহায় কৰাত আমি আগ্ৰহী। এই ডিজিটেলকৰণ প্ৰচেষ্টাৰ মানদণ্ড বিশ্বমানৰ হোৱাটো অতি আৱশ্যক। গুণগত মানদণ্ডই বিশ্বমানৰ মনোযোগ আকৰ্ষণ কৰে।

অসম সাহিত্য সভাৰ নয়দা শাখাৰ সভাপতি হিচাপে এই ডিজিটেলকৰণ প্ৰক্ৰিয়াক কেৱল স্কেনিং কৰাতে সীমাবদ্ধ নাৰাখি, ইয়াক উন্নত ও.চি.আৰ. (Optical Character Recognition) প্ৰযুক্তিৰ সহায়ত অনুসন্ধানযোগ্য ইউনিক'ড পাঠ্যলৈ ৰূপান্তৰ কৰাটো আমাৰ সংকল্প। ইয়াৰ উপৰিও, স্পেকট্ৰেল ইমেজিংৰ দৰে অত্যাধুনিক কৌশল প্ৰয়োগ কৰি আমাৰ প্ৰাচীন সম্পদসমূহক বিশ্বমানৰ গৱেষণাৰ বাবে সম্পূৰ্ণ উপযোগী কৰি তোলাত বিশেষ গুৰুত্ব দিয়াটোও সমানেই জৰুৰী। আমাৰ শাখাৰ প্ৰধান লক্ষ্য হৈছে ৰাষ্ট্ৰীয় ৰাজধানী অঞ্চলত অসমৰ সাংস্কৃতিক স্পন্দনৰ এক শক্তিশালী ছন্দ হিচাপে কাম কৰা। এই মহৎ লক্ষ্যসমূহ সফলভাৱে বাস্তৱায়িত কৰিবলৈ আমি এক দৃঢ় বিত্তীয় ভেটি স্থাপন কৰাটো একান্তই আৱশ্যক। এইটো এক জাতীয় দায়িত্ব, য'ত উদ্যোগী সমাজৰ ভূমিকা গুৰুত্বপূৰ্ণ। ভাৰতীয় কোম্পানী আইন, ২০১৩ ৰ অনুসূচী VII (v)-য়ে স্পষ্টকৈ নিৰ্দেশনা দিছে যে 'ৰাষ্ট্ৰীয় ঐতিহ্য, কলা আৰু সংস্কৃতিৰ সংৰক্ষণ' ৰ বাবে কৰা বিনিয়োগ কৰ্পোৰেট সামাজিক দায়বদ্ধতা (CSR) হিচাপে গণ্য হয়। এই আইনৰ নিৰ্দেশনাত ভিত্তি কৰি আমি কোম্পানীসমূহ আৰু স্থানীয় উদ্যোগী সমাজক আন্তৰিকতাৰে আমাৰ 'অসমীয়া ধ্ৰুপদী ডিজিটেল সংৰক্ষণ প্ৰকল্প'ৰ অংশীদাৰ হ'বলৈ আহ্বান জনাইছোঁ। এই বৰঙণি কেৱল এক পুঁজি নহৈ, ই আমাৰ সংস্কৃতি আৰু ভাষাৰ ভৱিষ্যতৰ বাবে কৰা এক মূল্যৱান বিনিয়োগ হওঁক। এই স্বপ্নক বাস্তৱায়িত কৰিবলৈ অহোপুৰুষাৰ্থ কৰা আমাৰ প্ৰতিষ্ঠাপক সদস্যসকললৈ মই মোৰ আন্তৰিক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছোঁ। আমাৰ বিশ্বাস মোৰ পূৰ্বৰ অভিজ্ঞতা আৰু বৰ্তমানৰ দায়বদ্ধতাৰে, আৰু আমাৰ সমূহীয়া অংশগ্ৰহণৰ প্ৰচেষ্টাৰে আমি এই ঐতিহাসিক সম্পদসমূহক এক আধুনিক, বিশ্বজনীন ৰূপত বিশ্ব দৰবাৰত প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ সক্ষম হ'ম।

জয় আই অসম। চিৰ চেনেহী মোৰ ভাষা জননী।

ডা: প্ৰদীপ কুমাৰ শৰ্ম্মা,

সভাপতি, অসম সাহিত্য সভা, নয়দা শাখা

সম্পাদকৰ দুআষাৰ

মাতৃভাষাৰ আবেদন চিৰন্তন, সাৰ্বজনীন। প্ৰৱাসী সকলৰ অন্তৰত এই কাতৰতা অধিক গভীৰ। মাতৃভূমিৰ সুখ-দুখৰ মুহূৰ্তবোৰৰ প্ৰভাৱ প্ৰৱাসীসকলৰ হৃদয়ত অন্ত:সলিলা ফল্গুৰ দৰে সদা প্ৰৱহমান। আইৰ মুখৰ ভাষাটো শুদ্ধ ৰূপত কথন, পঢ়ন, আৰু লিখনৰ আন্তৰিক আগ্ৰহৰ ফচল নৱ গঠিত নয়দা শাখা সাহিত্য সভা। নয়দাস্থিত সাংস্কৃতিক–সামাজিক অনুষ্ঠান 'আছাম পিপ'লচ ৱেলফেয়াৰ এচোচিয়েচন'ৰ অসমীয়া ভাষা শিক্ষণৰ সফল আঁচনি 'বৰ্ণশালা'ত শিশুসকলৰ উৎসাহজনক যোগদান মাতৃভাষা চৰ্চাৰ দিশত এটি সচেতন আৰু সুদৃঢ় পদক্ষেপ। একেদৰে উৎসাহী প্ৰৱাসীসকলৰ অসমীয়া ভাষা সাহিত্য চৰ্চাৰ বাবে এখনি কঠীয়াতলী তৈয়াৰ কৰি তোলাটোৱেই চালুকীয়া শাখাটিৰ প্ৰথম আৰু প্ৰধান উদ্দেশ্য হ'ব।

নিজৰ ৰাজ্যতে মাতৃভাষা এলাগী হোৱাৰ দু:সময় এইয়া। বিদেশী ভাষাৰে শিক্ষা জীৱন সম্পূৰ্ণ কৰিবলগীয়া বাধ্য-বাধকতাৰ পৰিস্থিতিত পিছৰ প্ৰজন্মক হাতত ধৰি শিপাৰ লগত সংযুক্ত কৰাৰ প্ৰয়াস অব্যাহত থাকিবই লাগিব। নয়দা শাখা সাহিত্য সভাৰ দৰে নিজ ৰাজ্যৰ পৰা নিলগত থাকি অসমীয়া ভাষা – সাহিত্য – সংস্কৃতিৰ চৰ্চা আৰু প্ৰসাৰৰ বাবে উদ্যোগ লোৱা অনুষ্ঠানৰ বাবে ঐকান্তিকতা আৰু অন্তৰ্দৃষ্টিৰ একান্ত আৱশ্যক হ'ব। প্ৰায় এক দশকৰ আগতে গঠন হোৱা 'আছাম পিপ'লচ ৱেলফেয়াৰ এচোচিয়েচন' নামৰ এটি সামাজিক-সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠানে গুৰি ধৰি নয়দাবাসী অসমীয়াখিনিক একত্ৰিত কৰি ৰাখিছে। কেইজনমান শুভানুধ্যায়ী আৰু দূৰদৰ্শী ব্যক্তিৰ প্ৰচেষ্টাত গঢ় লৈ উঠা এই মঞ্চই আজি পুৰ্ণাংগ ৰূপত অসমীয়া ভাষা-সংস্কৃতিৰ প্ৰচাৰ আৰু প্ৰসাৰৰ বাবে নিৰৱচ্ছিন্ন ৰূপে সেৱা আগবঢ়াই আহিছে। অনুষ্ঠানটোৱে সামৰি লোৱা বৃহত্তৰ অসমীয়া সমাজখনৰ প্ৰতিজন সদস্যৰ সদিচ্ছা আৰু একান্ত সহযোগেহে অসম সাহিত্য সভা, নয়দা শাখাক সমৃদ্ধ কৰি তুলিব।

২০২৫-২০২৬ বৰ্ষটো ভাৰতৰত্ন ভূপেন হাজৰিকাৰ জন্ম শতবৰ্ষ ৰূপে উদ্‌যাপন কৰা হৈছে। সমগ্ৰ অসমৰ বিশাল আকাশ জুৰি বিয়পি থকা বৰেণ্য শিল্পীগৰাকীৰ সুবিশাল ব্যক্তিত্বৰ বিভিন্ন দিশসমূহ নতুন দৃষ্টিভংগী আৰু চেতনাৰ আলোকত পুনৰবাৰ চৰ্চালৈ আহিছে। অসমীয়া সমাজ জীৱনৰ প্ৰায় প্ৰত্যেকটো ক্ষেত্ৰতে শিল্পীজনাৰ স্বকীয় অৱদানৰ চানেকিসমূহ ন-পুৰণি সকলো প্ৰজন্মৰ মনৰ চেতনাত মূৰ্ত হৈ উঠক, আন্দোলিত হওক আমাৰ মন আৰু মগজু, প্ৰখৰ হৈ উঠক

প্ৰতিজন অসমীয়াৰ সামাজিক চেতনা।

২০২৫ চনৰ ৭ ছেপ্তেম্বৰত মুম্বাই মহানগৰীত ভূপেন হাজৰিকাৰ শতবৰ্ষ উদ্‌যাপনৰ এক অনুষ্ঠানত গীত পৰিৱেশন কৰাৰ পিছতেই ১৯ ছেপ্তেম্বৰৰ দিনা ছিংগাপুৰত সাম্প্ৰতিক অসমৰ আটাইতকৈ প্ৰভাৱশালী শিল্পী জুবিন গাৰ্গৰ অতি কৰুণ ভাৱে মৃত্যু হয়। এটি নক্ষত্ৰৰ অকাল নিৰ্বাপণ। লগে লগেই সমগ্ৰ অসমবাসী শোকৰ সাগৰত ডুব গ'ল। অফুৰন্ত প্ৰতিভাৰ এক অনন্ত জ্যোতিধাৰা অসমৰ আকাশৰ পৰা অকস্মাতে নোহোৱা হৈ গ'ল। প্ৰতিজন অসমীয়াৰ হিয়াৰ গভীৰত কুৰুকি কুৰুকি সোমাই পৰা অদম্য কৰ্মশক্তিৰ অধিকাৰী জুবিন গাৰ্গৰ সংগীতৰ প্ৰতিটো ক্ষেত্ৰতেই অবাধ বিচৰণ। অসমৰ মাটি, পানী, বায়ুৰ লগত একাকাৰ হৈ থকা জুবিন নামৰ এই অবিষ্মৰণীয় সত্তাটোৰ অনুপস্থিতিয়ে ৰাজ্যখনত কি সুদূৰপ্ৰসাৰী প্ৰভাৱ পেলাব সেইয়া এতিয়াও অননুমেয়।

দুয়োজন মহান শিল্পীলৈ আমাৰ অন্তৰৰ গভীৰৰ পৰা শ্ৰদ্ধা নিবেদন কৰিলোঁ।

সংগীত জগতৰ দুই জ্যোতিষ্কই অসমৰ মনাকাশ আচ্ছন্ন কৰি ৰখাৰ এই তাৎপৰ্যপূৰ্ণ সময়ছোৱাতে অসম সাহিত্য সভা, নয়দা শাখাৰ জন্ম। ২০২৫ চনৰ অক্টোবৰ মাহত আনুষ্ঠানিকভাৱে স্বীকৃতি পোৱা নয়দা শাখা সাহিত্য সভাই কম সময়ৰ ভিতৰতে প্ৰথমখন অধিৱেশন পাতিবলৈ মনস্থ কৰে। সেই উপলক্ষে সাহিত্য সভা পত্ৰিকাখনিৰ প্ৰস্তাৱনা সংখ্যাটি 'ভুকুতে কল পকোৱা'ৰ ব্যৱস্থাৰে প্ৰকাশ কৰি উলিওৱাটো অত্যন্ত প্ৰত্যাহ্বানমূলক। মাত্ৰ এমুঠিমান লেখাৰে এই সংখ্যাটি সজাবলৈ লোৱা হৈছে। সৰহভাগ লেখকেই অপেছাদাৰী আৰু নিয়মীয়া ভাষা চৰ্চাৰ পৰিমণ্ডলৰ বাহিৰৰ লোক। তেওঁলোকৰ সকলোৰে মাজত কেৱল এটা কথাৰেই মিল, সি হ'ল অসমীয়া ভাষাটোক অন্তৰেৰে ভাল পোৱা আৰু অসম তথা অসমীয়া ভাষাটোৰ প্ৰতি এক দায়িত্ববোধ বুকুত সাঁচি থোৱা। সেয়েহে কোনো কোনোৱে জীৱনত প্ৰথমবাৰৰ বাবে কলম হাতত তুলি লৈছে। তেওঁলোকৰ উৎসাহ আৰু উৎসৰ্গাৰ মনোভাৱৰ নথৈ শলাগ লৈছোঁ। এই প্ৰচেষ্টা বৰ্তমান এপাচি শাকত এটা জালুকৰ দৰে তেনেই ক্ষুদ্ৰ হ'লেও প্ৰথম আৰু বলিষ্ঠ পদক্ষেপ বুলি বিশ্বাসেৰে হাতত লোৱা হৈছে। 'হাজাৰ মাইলৰ দীঘলীয়া যাত্ৰাও আৰম্ভ হয় মাথোঁ এটা খোজেৰেই'। ভৱিষ্যতে পত্ৰিকাখনি নিয়মীয়া আৰু সুচাৰু ৰূপে চলাই নিবলৈ অধিক অংশগ্ৰহণ আৰু লিখনি আশা কৰাৰ লগতে অনিচ্ছাকৃত সম্পাদনাৰ ভুল ত্ৰুটিৰ বাবে মাৰ্জনা বিচাৰিলোঁ।

জয়তু অসম সাহিত্য সভা।

পদ্মজা ৰাজখোৱা , সম্পাদক

সূচীপত্র

১। লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা আৰু অসমীয়া ভাষা -সাহিত্য - সংস্কৃতি প্ৰীতি	জ্যোতিৰেখা হাজৰিকা	১
২। সাহিত্য উৎসৱ	পংকজ প্ৰতিম বৰদলৈ	১০
৩। অসমৰ পুথিকলাৰ ইতিহাস আৰু বৰ্তমান সময়ত ইয়াৰ প্ৰয়োজনীয়তা	অৰুণা দাস	১৩
৪। আৰ্টিফিচিয়েল ইণ্টেলিজেন্স আৰু উঠি অহা প্ৰজন্মৰ ওপৰত ইয়াৰ প্ৰভাৱ	মধুস্মিতা বৰা	১৭
৫। কবিতা - জীৱনৰ অংক	মিতালী দাস	১৯
৬। কবিতা - অসমীয়া মোৰ পৰিচয়	মৃদুস্মিতা দাস	১৯
৭। কবিতা - তোমাৰ জন্ম লগ্নত	ৰত্নেশ্বৰ দাস	২০
৮। অনুবাদ কবিতা	নয়না চৌধুৰী	২১
৯। কবিতা - বিবেক	মনচুমী দত্ত	২১
১০। ডঃ ভূপেন হাজৰিকাৰ গীতত সামাজিক দায়বদ্ধতা - এক চমু অৱলোকন	ডঃ ঈপ্সিতা দেৱী	২২
১১। অনুবাদ সাহিত্য আৰু অসমীয়া ভাষাত ইয়াৰ গুৰুত্ব	বৰ্ণালী ডেকা দাস	২৬
১২। ৰীতি নীতি , পৰম্পৰাৰ মাজত বিজ্ঞান - কিছু আলোকপাত	অঞ্জন দাস	২৯
১৩। লটিঘটি ... চুঙাপিঠা	মনমী ভট্টাচাৰ্য্য	৩১
১৪। এইটোৱেই আৰম্ভনি	চৈয়দ আফজল হুছেইন	৩৩
১৫। সাহিত্য সভাৰ সংস্পৰ্শ	ঋতুপৰ্ণ খাউণ্ড	৩৭
১৬। নয়দাৰ পৰা এক অনন্য যাত্ৰাঃ বৰ্ণশালা	কমলেশ মেধী	৩৯
১৭। গৌৰাংগ আৰু শশাংক	উদয় ভাস্কৰ বৰা	৪১

লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা আৰু অসমীয়া ভাষা-সাহিত্য-সংস্কৃতি প্ৰীতি

ড: জ্যোতিৰেখা হাজৰিকা

যুগনায়ক শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ পাছত, অসমীয়া ভাষা-সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ প্ৰধান হোতা বুলি কলে পোনচাটেই যিগৰাকী ব্যক্তিলৈ আঙুলিয়াব পাৰি তেৱেঁই হ'ল–লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা। পৃথিৱীৰ চুকে-কোণে গোটেই জনমটো পাত পাতকৈ বিচাৰিলেও নোপোৱা অসমৰ অমিয়া সুৰদিসুৰীয়া মাতষাৰিৰ বাবেই জীৱন উছৰ্গিব পৰা এক বৈচিত্ৰ্যময় ব্যক্তিত্বৰ অধিকাৰী এইগৰাকী পাণ্ডিত্যৱাৰিধিয়ে তীব্ৰ জাতীয় প্ৰেমত উদ্বুদ্ধ হৈ অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যৰ সৰ্বতোপ্ৰকাৰ উন্নতি সাধনৰ বাবে আজীৱন অহোপুৰুষাৰ্থ সাধন কৰিলে। বঙলা ভাষাৰ পোনপটীয়া আগ্ৰাসনৰ পৰা মুক্ত হৈ বহুদিনৰ মূৰকত ন-কৈ গা টঙোৱা অসমীয়া জাতিৰ মুখৰ অমাতৰ মাতক ন-কৈ সজাই পৰাই বিশ্ব-সভালৈ উলিয়াই অনাৰ বাবে 'জোনাকী'ৰ অকণমান সঁচা পোহৰত তেওঁ নীৰৱে 'বাঁহী'ত ফুঁ দিলে। চৌদিশ ৰজনজনাই বাজি উঠিল 'বাঁহী'ৰ অমিয়া সুৰ– যি সুৰত প্ৰাণ-সঞ্জীৱনী ঘূৰাই পালে অসমীয়া জাতিয়ে। এই 'জোনাকী', 'বাঁহী' কেৱলমাত্ৰ একো একোটা শব্দ নহয়, ই হ'ল অসমীয়া জাতীয় সাহিত্যক আধুনিকতাৰ পোহৰলৈ নিয়াৰ এক নীৰৱ আন্দোলন, প্ৰাচ্য-পাশ্চাত্যৰ ভাবনাৰ সংগম। ই যেন অসমীয়া জাতি ন-কৈ মূৰ দাঙি উঠাৰ এক বিনম্ৰ প্ৰয়াস। প্ৰাচ্য-পাশ্চাত্যৰ ভাবাদৰ্শক ঐতিহ্য নেহেৰুৱাকৈ এক কৰি জাতি-ধৰ্ম-বৰ্ণ-সম্প্ৰদায়ৰ ঊৰ্ধত এক বৃহত্তৰ মানৱসম্পদ গঢ়ি তোলাৰ মানসেৰে হাতত কলম তুলি লোৱা লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাই 'কৃপাবৰী' ৰূপ ধাৰণ কৰি য'তে বিসংগতি দেখিছিল ত'তে সংহাৰমূৰ্তি ধাৰণ কৰিছিল। সেয়েহে গোলকীকৰণে আগ বঢ়োৱা সহজ আনন্দ লাভৰ উপকৰণসমূহ হাততে পায়ো এচাম সচেতন ব্যক্তিৰ বাবে বেজবৰুৱা আজিও অসমীয়া ভাষা-সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ কষটি শিলত 'সোণ-জিলিকা আদৰ্শৰ ৰেখা' হৈ উজলি আছে।

লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা ষোল অনাই 'সাহিত্যৰথী'। অতুলচন্দ্ৰ হাজৰিকাৰ ভাষাৰে–'বিশেষকৈ ভাষা-সাহিত্যৰ থৈয়ানথৈয়া ৰণত দিগ্বিজয়ী হোৱাৰ বাবেই লক্ষ্মীনাথক আজি দেশবাসীয়ে সাহিত্যৰথী আখ্যাৰে বিভূষিত কৰিছে।'

আধুনিক অসমীয়া সাহিত্যৰ গুৰিয়ালৰ আসনত বহি লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাই সুদীৰ্ঘ পঞ্চাছ বছৰ কাল অক্লান্তভাৱে চলাই গ'ল অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যৰ ৰথ। অসমীয়া সাহিত্যৰ বিকাশৰ এই অৰ্ধ শতাব্দী কালছোৱাৰ সমগ্ৰ ভাবনা আৰু ধীশক্তি বাংময় ৰূপত প্ৰকাশ পাইছিল বেজবৰুৱাৰ সাহিত্য আৰু ব্যক্তিত্বৰ মাজেদি। অসমীয়া লোকক অধ্যয়নমুখী কৰি তুলিবলৈ ছাত্ৰাৱস্থাতে সুদূৰ কলিকতাৰ পৰা মাহেকীয়া 'জোনাকী' আলোচনী উলিয়াই বৌদ্ধিক জাতীয় চৈতন্যৰ উন্মেষ ঘটোৱাৰ লগতে পাশ্চাত্যৰ নব্য ৰোমাণ্টিকতাবাদী আদৰ্শৰ স'তে চিনাকি কৰোৱাই ন-পুৰণি লেখকৰ মাজত চিন্তা আৰু ভাবনাৰ সংযোগ-সেতু গঢ়িলে। তদানীন্তন কালৰ অসমৰ ডেকাশক্তিৰ প্ৰতিভূ ৰূপে থিয় দি বেজবৰুৱাই অসমৰ চিন্তাশীল আৰু সৃষ্টিশীল ডেকাশক্তিক উজ্জীৱিত কৰিলে ঐতিহ্যৰ প্ৰতি সচেতন হৈ সাহিত্য সংৰচনা কৰিবলৈ, অসমৰ ভাষা-সাহিত্য-সংস্কৃতিক যথোচিত সন্মান জনাবলৈ। এই যাত্ৰাত তেওঁ নৱ প্ৰজন্মক আশীৰ্বাদ দিলে এনেদৰে :

"আত্মমান, আত্মজ্ঞান, আপোন দমন,
এই তিনি উন্নতিৰ সুঁতি, নাই ভয় কৰি যোৱা কাম,
সংসাৰত হ'বা তুমি কৃতী।" [কৃতিত্ব]।

স্বদেশপ্ৰেমত উদ্বুদ্ধ হৈ সময়ৰ স'তে আগবাঢ়ি যাবলৈ তেওঁ জনোৱা আহ্বান অতি সময়োপযোগী আছিল। এলাহ নিহালি কাতি কৰি থৈ কৰ্মত প্ৰবৃত্ত হ'বলৈ বেজবৰুৱাই কেৱল কৃপাবৰী ৰূপেই ধাৰণ কৰা নাছিল, কবিতাৰেও সকলোকে জাগ্ৰত কৰি তুলিছিল। কামত অপেক্ষাৰ স্থান নাই। সেয়েহে 'এতিয়াই' শীৰ্ষক উপদেশমূলক কবিতাত তেওঁ কৈছে :

"নাথাকিবা চাই কৰিম কৰিম বুলি কাম
এই মুহূৰ্ত্ততে লাগি যোৱাঁ,
কৰিব পাৰিম বুলি যি ভাবিছা তুমি
কৰা যদি সাহিয়াল হোৱা।
এতিয়াই লাগি যোৱা, মনে বল পাব
উছাহত সকলো সিজিব,
অসাধ্য সাধন যেনে বাজীকৰ কৰে
"সাহে সিধি, আৰ্জে নিধি" হ'ব।"

কেৱল সেয়েই নে? সৰ্বসাধাৰণ অসমীয়াৰ মনত অতীতৰ শৌৰ্য-বীৰ্য, বীৰত্বৰ নিদৰ্শনেৰে আত্নবল, আত্মপ্ৰত্যয় জগাই তুলি ‘জয় আই অসম’ বাণীৰে অসমক আকৌ উন্নতিৰ পথেদি আগ বঢ়াই নিবলৈ বেজবৰুৱাই ৰচনা কৰিলে সেই অমৰ অসম সংগীত : “শংকৰে দিলে বিশুদ্ধ ধৰম / লাচিতে বাহুত বল,/ সতী জয়মতী সতীত্ব তেজেৰে /অসমী আই প্ৰবল। / বাজক ডবা, বাজক শংখ / বাজক মৃদং খোল,/ অসম আকৌ উন্নতি-পথত / ‘জয় আই অসম’ বোল।”

জীৱনৰ সৰহভাগ সময় প্ৰবাসত কটালেও, ইউৰোপীয় সাজেৰে নিজকে সজালেও মনে প্ৰাণে অসমীয়া বেজবৰুৱাই ‘গাত ছাটি মাৰি লোৱা শেল দিয়া আলোৱানখনেৰে’ অসমীয়া সংস্কৃতিৰ বৰপেৰালৈ খুন্দ খুৱাই থৈ গৈছে সম্প্ৰীতিৰ বৰ কাপোৰ, খনীয়া কাপোৰ। সংস্কৃতিৰ ধাৰক আৰু বাহক বুলি মহিলা সমাজক আজিকোপতি ধৰি অহা হৈছে আৰু এই ক্ষেত্ৰত বেজবৰুৱাও ব্যতিক্ৰম নাছিল। প্ৰবাসত থাকি নিজে ইউৰোপীয় সাজপাৰ পৰিধান কৰিলেও তদানীন্তন কালৰ স্বদেশৰ অসমীয়া মহিলাই তাঁত-সূত ববলৈ এৰি বাঙ্গালী তিৰোতাৰ দৰে বা মেমৰ দৰে সাজপাৰ পৰিধান কৰাটো সহ্য কৰিব নোৱাৰি ‘বাঁহী’ত তিৰোতাসকললৈ টোৱাই লিখিছিল: “আজিকালিৰ অসমীয়ানীবোৰে বাঙ্গালী তিৰুতা আৰু মেমৰ আৰ্হি লৈ ঊলৰ মোজা আৰু ‘গলাবান্ধ’ আদি গুথি নিজক Accomplished শিপিনী আৰু শিক্ষিতা বোলাবলৈ যায়। নিজৰ তাঁত-সুত এৰি এই অসাৰ্থক কাম কৰি তেওঁবিলাক যে অসাৰ্থক হৈ পৰিছে তেওঁলোকে নাভাবে কেলৈ? ৰিহা, মেখেলা, গামোচা, চুৰিয়া, চেলেং, বৰ কাপোৰে তেওঁবিলাকক যি উপকাৰ কৰিব ঊলৰ এই দপহুটাবোৰে তেনে কৰিব নে? চকু মুদি লোকৰ দেশৰ আৰ্হি লৈ অপদাৰ্থ হ’বৰ সকাম কি?

প্ৰবল অসমীয়া ভাষাপ্ৰীতিৰ চানেকি তেওঁৰ প্ৰতিটো লেখাৰ মাজত বিদ্যমান। ‘নৰিয়াপাটীৰ পৰা উঠা, থৰকবৰক, নিশকতীয়া, ক্ষীণোৱা আৰু অতীত গৌৰৱৰ আধা-ছাঁ, আধা পোহৰ’ৰ মাজত থকা অসমীয়া ভাষাৰ সৰ্বাংগীণ উন্নতিৰ বাবে সংকল্প গ্ৰহণ কৰা বেজবৰুৱাই প্ৰবন্ধ, কবিতা, গীত, গল্প, উপন্যাস, নাটক, ব্যংগ সাহিত্য–আদি অসমীয়া সাহিত্যৰ প্ৰায়বোৰ ক্ষেত্ৰলৈকে বিশিষ্ট বৰঙণি আগ বঢ়াই এই ভাষাপ্ৰীতিৰ নিদৰ্শন দাঙি ধৰিছে। প্ৰবাসত থাকিও, ইংৰাজী ভাষাত শিক্ষা গ্ৰহণ কৰিও বেজবৰুৱাই অহৰহ উন্নতি কামনা কৰিছিল নিজ ভাষাৰ আৰু সেয়েহে তেওঁ বিনা দ্বিধাই ক’ব পাৰিছিল–“...আমি ইংৰাজীও এৰিব নোৱাৰোঁ, অসমীয়াও এৰিব নোৱাৰোঁ। ইংৰাজী এৰিলে উন্নতিৰ ওভটনিত পৰিব লাগিব, অসমীয়া এৰিলে আমাৰ নাও বুৰিব।’

মাতৃভাষাৰ উন্নতিৰ অবিহনে জাতি তথা ভাষাৰ উন্নতি হোৱাটো যে অসম্ভৱ কথা–এই কথা বেজবৰুৱাই শয়নে-সপোনে বিশ্বাস কৰিছিল। সেয়েহে তেওঁ কৈ উঠিছিল– “স্বদেশৰ আৰু স্বজাতিৰ উন্নতি আৰু মঙ্গল-মন্দিৰৰ সিংহদুৱাৰ হৈছে মাতৃভাষা।“ [অসমীয়া ভাষাৰ উন্নতি, বাঁহী : প্ৰথম বছৰ, প্ৰথম সংখ্যা]। কেৱল সেয়ে নহয়, নৱম বৰ্ষ, একাদশ দ্বাদশ সংখ্যা ‘বাঁহী’ত প্ৰকাশিত ‘অসমীয়া আখৰ যোটনি’ শীৰ্ষক প্ৰবন্ধৰ জৰিয়তে বেজবৰুৱাই অসমীয়া উচ্ছাৰণৰ শুদ্ধতা আৰু লিপ্যন্তৰ সম্পৰ্কেও স্ব-মত আগ বঢ়াইছে। আখৰ জোঁটনিৰ লগত এটা জাতিৰ অধোগতি বা উন্নতিৰ সম্পৰ্ক আছে। সেয়েহে অসমীয়া আখৰ জোঁটনিত উচ্ছাৰণৰ প্ৰভাৱৰ কথা সেই তাহানিতে তেওঁ সবিস্তাৰে আলোচনা কৰাটো গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয়। উল্লেখ্য যে, বাঙ্গালা ভাষাৰ পত্ৰিকা ‘মৃন্ময়ী’ৰ পাতত অসমীয়া আৰু বাঙ্গালা ভাষাৰ মূল সন্দৰ্ভত কেইবামাহ ধৰি চলা তৰ্ক-বিতৰ্কৰ অন্তত অসমীয়া ভাষা যে বাঙ্গালা ভাষাৰ পৰা সম্পূৰ্ণ পৃথক–এই কথা ‘ধনঞ্জয় চিকুট’ মাৰি’ বেজবৰুৱাই স্পষ্টভাৱে তথ্য সহকাৰে প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল ‘বাঁহী’ৰ পাতত।

অসমীয়া শব্দৰ সাৰ্থক প্ৰয়োগ বেজবৰুৱাৰ লেখাৰ অন্যতম বিশিষ্টতা। বিপুল শব্দৰ গৰাকী বেজবৰুৱাই সোণত বাখৰ খটুওৱাৰ দৰে প্ৰতিটো বাক্যকে অতি সুন্দৰ সুন্দৰ শব্দ প্ৰয়োগ কৰি স্ব-ব্যুৎপত্তিৰ পৰিচয় দি গৈছে। ভাষাৰ লালিত্য আৰু সাৱলীল গতিৰে ধ্ৰুপদী ধাৰাৰ পৰা আধুনিক স্তৰলৈকে সঞ্চালনি গতি, লোকসাধুৰ বাংময় ৰূপবৈচিত্ৰ্য, অসমীয়া লোক জীৱনৰ সোণসেৰীয়া সম্পদসমূহ বুটলি ধূলি-মাকটি গুচাই সাহিত্যত নৱ মূল্যায়ণ কৰাটো বেজবৰুৱাৰ ৰচনাৰীতিৰ অন্যতম বৈশিষ্ট্য। বেজবৰুৱাই অসম সাহিত্য সভাৰ সপ্তম অধিৱেশনৰ সভাপতিৰ আসনৰ পৰা দিয়া ভাষণটিৰ জৰিয়তে ভাষা-সাহিত্যৰ পৰিসৰ সীমিত নকৰি বিস্তাৰিত কৰাৰ পৱিত্ৰ লক্ষ্য আৰু উদ্দেশ্যৰ উমান পাব পাৰি তেওঁ কৈছিল :

“...আজি যদিও আমি পৰাধীন জাতি, যদিও আমাৰ ভাব, ভাষা, সাহিত্য তাৰ ফলত সংকীৰ্ণ হোৱাটো স্বাভাৱিক হৈ পৰিছে, তথাপি আমি এতিয়া মূৰে-কপালে হাত দি বেজাৰকৈ হাত সাবটি বহি থকাটো যুগুত নহয়। ...এইটো আমি স্পষ্টকৈ দেখিবলৈ পাওঁ যে যি সাহিত্যই, যি ভাষাই নিজক সংকুচিত নকৰি গাৰ চাৰিওফালে দুতৰপীয়াকৈ গাধৈৰ চকোৱা নিদি চলিছে সেই ভাষা, সেই সাহিত্য বৃদ্ধিপ্ৰাপ্ত হৈছে আৰু যি তাৰ ওলোটা বাটে চলিছে, সি নিধনপ্ৰাপ্ত হৈছে।“ সাহিত্য সংৰচনাত সৰ্বজন বোধগম্য শব্দ ব্যৱহাৰৰ পক্ষপাতী আছিল বেজবৰুৱা। সৰ্বসাধাৰণৰ বাবে উপভোগ্য হোৱাকৈ সৰ্বসাধাৰণে ব্যৱহাৰ কৰা ভাষা তেওঁ অতি কৌশলীভাৱে প্ৰয়োগ কৰিছিল।

সাধুভাষা আৰু লোকভাষা – এই দুয়োটাৰ সুসমন্বয় ঘটাই বেজবৰুৱাই অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যক বিশিষ্টতা প্ৰদান কৰি থৈ গ'ল। 'অসমীয়া ভাষাৰ উন্নতি অসমৰ উন্নতিৰ প্ৰথম ঢাপ' বুলি ভবা বেজবৰুৱাই অন্তঃকৰণেৰে বিশ্বাস কৰিছিল এই কথা--"মাতৃভাষাৰ উন্নতিয়েই আমাৰ দেশৰ উন্নতি, আমাৰ স্বজাতিৰ উন্নতি। এই মাতৃভাষাৰ সেৱাই আমাৰ দেশৰ সেৱা, আমাৰ জাতীয় জীৱনৰ আনন্দৰ বিজয় পতাকা – আমাৰ গৌৰৱৰ পুনৰুত্থান, আমাৰ জীৱন, কৰ্তব্যৰ শিৰৰ মুকুট।"

লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাৰ কাপ আৰু সাংবাদিকতা দুয়োৰে মাজত ক্ষুৰধাৰ সম্পৰ্ক। 'আসাম নিউজ', 'আসাম বন্ধু', মৌ', 'জোনাকী', 'আসাম বন্তি', 'ঊষা' আৰু 'বাঁহী'ত নিৰ্মোহ সাংবাদিকতাৰে বেজবৰুৱাই অসমীয়া সমাজ-সাহিত্যক সমৃদ্ধ কৰি থৈ গৈছে। কেতিয়াবা সমালোচনাৰে, কেতিয়াবা ব্যংগাত্মকভাৱে, কেতিয়াবা শালত দিয়া ডাব কটাৰীৰ ধাৰৰ দৰে বেজবৰুৱাৰ সংবাদ সাহিত্যই তদানীন্তন কালৰ অসমীয়াসকলক উপযুক্ত শিক্ষা দি গৈছে।

অসমীয়া ভাষাৰ কালিকালগা ঠাচ শিকিবলৈ হ'লে বেজবৰুৱাৰ ভাষা পঢ়িবই লাগিব। অসমীয়া ভাষা প্ৰয়োগৰ ক্ষেত্ৰত বেজবৰুৱা আছিল অতি নিপুণ আৰু সচেতন। সাধাৰণ মানুহৰ মুখৰ ভাষাকে ঠাচত তুলি তেওঁ সাহিত্যত স্থান দিছিল। 'কৃপাবৰী' ৰূপেৰে অসমীয়া মানুহৰ জ্ঞানচক্ষু মুকলি কৰা বেজবৰুৱাই নিৰহ-নিপানী খাটি অসমীয়া ভাষাত 'কৃপাবৰ বৰুৱাৰ কাকতৰ টোপোলা'ত কৃপাবৰৰ জন্মক্ষণৰ বৰ্ণনাৰ বৰপেৰা মেলিছে এনেদৰে : "শক ১৭৮০, পুহ মাহ, মৰ আউসী, সন্ধ্যা লাগোঁ লাগোঁ হৈছে; গৰু-গাই ঘৰ চাপিছে; এটা এটাকৈ গাঁতৰ পৰা উঁই পৰুৱা ওলাই ওপৰলৈ উৰিছে; সৰু সৰু চৰাইতিহঁতিয়ে পাক লৈ লৈ পাক লৈ লৈ উৰি উৰি এটি এটিকৈ তাকে ধৰি ধৰি খাইছে; মাজে মাজে কাউৰী একোটাই ডকাইতৰ দৰে আহি মহা পৰাক্ৰম দেখুৱাই সৰু চৰাইবিলাকৰ মাজত সোমাই কপ্ কপ্ কৰে গোটাচেৰেক উঁই পৰুৱা খাই লৰ মাৰিছে; নিয়তীয়ে আম গছৰ ডালত পৰি "নিওঁ" "নিওঁ" কৰিছে; ঘৰৰ ভিতৰত চিতৰা-পখৰা বোন্দা মহে কোন্‌কোননি লগাইছে; সৰু সৰু ল'ৰা বিলাকৰ কোনোটোৱে পেন্‌পেনাইছে, কোনোটোৱে কেন্‌কেনাইছে; চুক-ভেকুলীবোৰে চুকৰ পৰা ওলাই বাটে-পথে জপিয়াই জপিয়াই অগা-ডেৱাকৈ ফুৰিছে, মানুহৰ ভৰিৰ তলত পৰি কোনোটোৰ পেটু ওলাই গৈছে, কোনোটোৱে বা ভৰিৰ ওপৰতে পৰি ততালিকে তাতে ক্ষুদ্ৰ শৌচাচাৰ কৰি লৰ মাৰিছে; দুৱাৰ-চুকৰ বোৱাৰীয়ে কেচুৱা কোলাত লৈ কুনকুনাই নাম গাইছে, বাড়ীৰ চুকত শিয়াল-শিয়ালীয়ে সপৰিবাৰে লগ লাগি গল মেলি মনৰ সুখেৰে সুৰ ধৰি ধৰি হোৱা দি কোঢ়াল লগাইছে।

মুঠতে ক'বলৈ গ'লে ঘৰখনত একপ্ৰকাৰ গোলমাল হৈ উঠিছে। এনে সময়তে মোৰ এই ভূমণ্ডলত আৱিৰ্ভাৱ।"

কৃপাবৰ বৰবৰুৱাই নিজে দিয়া বৈকুণ্ঠ প্ৰয়াণ যাত্ৰাৰ পূৰ্বৰ বিৱৰণো কম ব্যংগাত্মক নহয়। নিজৰ ঘৰতে কাপ আৰু কাকতৰ মাজত হোৱা দুখন মেলে তেওঁক সিপুৰীলৈ যাবলৈ বাধ্য কৰালে। কৃপাবৰৰ ভাষাত ''মোৰ ঘৰতে মেল দুখন। মোৰ কাকত আৰু কাপেই মোক বিপথে চৰ্চ্চে; আনৰ কথা আৰু কি কম? এইবিলাক দেখি শুনি এই পৃথিৱী এৰি স্বৰ্গত ইন্দ্ৰৰ সৈতে সমান ভাগ কৰি ৰাজ্য লোৱাই হে শ্ৰেয়স্ যেন অনুমান কৰিছোঁ। ইন্দ্ৰই জোৰাজোৰে মানুহ পঠিয়াই মাতিব লাগিছে, মই নগৈ এই দুষ্ট পৃথিৱীত এনেবোৰ বন্ধু-বান্ধৱকে লৈ মোৰ মোৰকৈ সাবটি বুকুত বান্ধি আছোঁ। বিশেষ, আজি দুপৰীয়া বাৰ বজাৰ সময়ত কলি আহি ধৰ্ম্ম-ধেনুৰ চাৰিউ চৰণ ভাঙ্গি গল, এনে স্থলত হিংসা-ব্যাধৰ শৰক নিমিত্ত মাত্ৰ কৰি "অশ্বত্থৰতলে উদ্ধৱে সৈতে বহি আনন্দ কৰি লৈ" পৃথিৱী এৰি যাবলৈ কাৰবাৰ কৰাই যুগুত। মই এৰি গ'লেই আসাম-দ্বাৰকা কিন্তু সাগৰে বুৰাই থব। বুৰাওক। যি হয় হওক। সেই বুলি মই লগত গলগ্ৰহকৈ লৈ যাব নোৱাৰোঁ। ভোদা ৰামচন্দ্ৰই তাহানি অযোধ্যা নগৰী লগত বান্ধি লৈ গৈ কিন্তু ঠগ খাইছে; বৈকুণ্ঠত এটাইবিলাকলৈ যোৰাকৈ ঘৰবাড়ী প্ৰস্তুত নাছিল দেখি, ন ঘৰবাড়ী নোহোৱালৈকে লগত লৈ যোৱাখনৰ সৈতে গছৰ তলত পৰি এপষ খৰলি খালে। কৃষ্ণ বুধিয়ক, কাকো নিনিলে, বৰবৰুৱাও তথৈবচ; দেখি-শুনি কিন্তু আগৰ পৰা সাৱধান। বিদায়। জুডবাই। চালাম আলেগোম। – শ্ৰীযুত কৃপাবৰ বৰবৰুৱা।" এনে শাব্দিক চাতুৰ্য আৰু ভাষাশৈলীৰ নিদৰ্শন আন সাহিত্যিকৰ ৰচনাত বিৰল। এনে সৃষ্টিৰে অসমীয়া সাহিত্য সমৃদ্ধ কৰি থৈ যোৱা ব্যক্তি আৰু হয়তো কোনোকালে অসমত নুপজিব। কিয়নো বৰ্তমান কাল মানেই হৈছে ভাষা-সাহিত্যৰ সংকটৰ কাল– ঠিক কৃপাবৰ বৰবৰুৱাই স্বৰ্গলোকলৈ যাবৰ সময়ত অনুভৱ কৰাৰ দৰেই আসাম-দ্বাৰকাত ভাষা-সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ সংকট আহিব, অসমীয়া ভাষাওযে এদিন বিপন্ন ভাষাত পৰিণত নহ'ব কোনে জানে ?

এই কৃপাবৰ বৰুৱা ওৰফে কিৰিপ্ ওৰফে কৃপা বা কেৰ্পাই কম নহয়। ডাঙৰ হ'লে 'কেলেপতৰু সিৰদ্দাৰ' হৈ ৰাইজ খাম বুলি বুঢ়াদেউৰে গণনা কৰি দিয়া অসাধাৰণ ধীশক্তি-সম্পন্ন বৃহস্পতি-বিনিন্দিত ক্ষণজন্মা পুৰুষ কৃপাবৰ পিছে কালচক্ৰৰ কুটিল গতিত পৰি আসামবাসীক কন্দুৱাই অকালত মানৱলীলা সম্বৰণ কৰিলে।

তেওঁ এই সংসাৰত কেৱল ডেৰ কুৰি বছৰহে লীলা-খেলা কৰিবলৈ পালে। এই অল্প কালৰ ভিতৰতে বৰুৱাই মাতৃভূমি আৰু মাতৃভাষাৰ যিমান উন্নতি সাধিলে তাক কৈ অন্ত কৰিব নোৱাৰি। তেওঁৰ জীৱন চৰিত এখন অতি শ্ৰীঘ্ৰে ৰকাশ কৰিবলৈ সকলো অসমীয়া শিক্ষিত লোকে চেষ্ঠা কৰা উচিত বুলি ভাবি লক্ষ্মীনাথ বজবৰুৱাই এই জীৱনী লিখিবলৈ ল'লে। কৃপাবৰী ৰচনাৰ ভাষাই পাঠকক কেৱল বিমল হাস্যৰসৰ যোগান ধৰাই নহয়, কাললৈ এশিকনি শিক্ষাও দিলে। এই কৃপাবৰৰূপী বেজবৰুৱাই অসমীয়া জাতিৰ হিয়াৰ আমঠু হৈ প্ৰতিগৰাকী অসমীয়াৰ মনত স্বদেশপ্ৰেমৰ ভাব জাগ্ৰত কৰোৱাই স্বকীয় ভাব-ভাষা-অনুভূতি-আদৰ্শেৰে 'মৃত্যুহীন ছাব' এটা বহুৱাই যাবলৈ সক্ষম হল।

ৰোমাণ্টিক আদৰ্শ আৰু জাতীয়তাবোধৰ বাংময় পৰিচায়ক বেজবৰুৱাৰ কবিতা। নিজে 'বীণ-বৰাগী' হৈ দেশৰ দুদৰ্শাৰ বাতৰি দিবলৈ আহি বীণখনিক সেয়ে অনুৰোধ জনাইছে :

"নতুন গানৰ
ন চকু জুৰি
দীপিতি ঢালি দে তাত ;
পুৰণি পৃথিৱী
নকৈ চাই লওঁ
হে বীণ এষাৰি মাত।"

এগৰাকী প্ৰকৃত অসমীয়া হিচাপে লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাই আজীৱন অসমীয়া ভাষা-সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ হকে অহোপুৰুষাৰ্থ সাধন কৰি গ'ল। অসমীয়া সাহিত্যৰ এনে এটি দিশ নাই য'ত তেওঁৰ ভাবনাৰ পৰশ পৰা নাই। 'লিতিকাই'ৰ জৰিয়তে অসমৰ গ্ৰাম্য সমাজলৈ কটাক্ষ (পৃথিৱীত মূৰুখ মানুহৰ কইলান নাই) কৰা বেজবৰুৱা; 'নোমল', 'পাঁচনি', 'চিকৰপতি-নিকৰপতি' প্ৰহসনৰ জৰিয়তে হাস্যৰসসমৃদ্ধ ধেমেলীয়া কথাৰ চলেৰে সামাজিক দুৰ্নীতি-ভণ্ডামি দূৰীকৰণৰ প্ৰচেষ্টা কৰা বেজবৰুৱা; 'শংকৰদেৱ', 'মহাপুৰুষ শ্ৰী শংকৰদেৱ আৰু শ্ৰী মাধৱদেৱ' আৰু 'তত্ত্বকথা'ৰ জৰিয়তে শংকৰদেৱৰ বৈষ্ণৱ দৰ্শন কৰোৱা বেজবৰুৱা; 'চক্ৰধবজ সিংহ', 'বেলিমাৰ', 'জয়মতী' নাটকৰ

জৰিয়তে উগ্ৰ স্বদেশপ্ৰীতিৰ ভাব অসমীয়া মানুহৰ অন্তৰত জাগ্ৰত কৰা বেজবৰুৱা, ফলষ্টাফৰ আংশিক অনুকৰণত সৃষ্ট কাল্পনিক চৰিত্ৰ 'গজপুৰীয়া'ৰ জৰিয়তে নিষ্কৰ্মা ধোদৰ পচলা স্বাৰ্থান্ধ অসমীয়াসকলৰ প্ৰতি ভ্ৰূকুতি জনোৱা বেজবৰুৱা, মানস কন্যা ডালিমীৰ জৰিয়তে পাহাৰ-ভৈয়ামৰ সম্প্ৰীতিৰ বান্ধ বান্ধোতা বেজবৰুৱা, 'জোনাকী' কাকতৰ ৩য় বছৰত প্ৰকাশ পোৱা প্ৰথম অসমীয়া ঐতিহাসিক উপন্যাস 'পদুম কুঁৱৰী'ৰ স্ৰষ্টা বেজবৰুৱা; 'কদমকলি'ৰ কবি বেজবৰুৱা, 'সেউতী' গল্পৰে অসমীয়া সাহিত্যত পোনপ্ৰথম চুটিগল্পৰ সফঁৰা মেলি ক্ৰমে 'জোনবিৰি', 'সুৰভি'ৰ দৰে অলেখ মাণিক-মুকুতাৰ স্ৰষ্টা কৰোঁতা গল্পকাৰ বেজবৰুৱা; অসমীয়া লোকসাহিত্যৰ জগতখনত বিচৰণ কৰি 'সাধুকথাৰ কুকি', 'বুঢ়ী আইৰ সাধু', 'ককাদেউতা আৰু নাতি ল'ৰা' আৰু 'জুনুকা'ৰ জৰিয়তে শিশুৰ মানসিক জগতখন সমৃদ্ধ কৰোঁতা সাধুকথাৰ থুন্‌পাক বেজবৰুৱা; শংকৰ-মাধৱক সাঁচিপাতৰ পুথিৰ মাজৰ পৰা প্ৰকাশ্যে পোহৰলৈ উলিয়াই আনি বৈষ্ণৱ ভাবাদৰ্শ অসমত বিলোৱা বেজবৰুৱা; ক্ষুৰধাৰ সমালোচনাৰে অসমীয়া সাহিত্যক সমৃদ্ধ কৰা সমালোচক বেজবৰুৱা; জীৱনী-আত্মজীৱনী সংৰচনাৰে অসমীয়া সাহিত্যক এক নতুন মাত্ৰা দিবলৈ ওলাই অহা বেজবৰুৱা; 'জোনাকী' আৰু 'বাঁহী'ৰ জৰিয়তে অসমীয়া জাতিৰ ভাষা-সাহিত্যৰ দিক্-নিৰ্ণায়কৰ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰা বেজবৰুৱাই জাতীয়তাবাদী চিন্তাধাৰাৰে অগ্নিস্নান কৰি প্ৰতিগৰাকী অসমীয়াক শিকালে অসমীয়াত্বৰ সংজ্ঞা। অসমীয়া জাতি তথা ভাষা-সাহিত্য-সংস্কৃতিক পুনৰুজ্জীৱিত কৰি কৈ থৈ গ'ল "আমি অসমীয়া নহওঁ দুখীয়া কিহৰ দুখীয়া হ'ম..."। সঁচা কথা, গোলকীকৰণে এদেও দুদেও লোটা নিয়াৰ ছেওকৈ সকলো দিশতে আগ্ৰাসন কৰাৰ আগতেই আমি বেজবৰুৱাই দেখুৱাই যোৱাৰ আদৰ্শেৰে, জাতীয়তাবাদী চিন্তাধাৰাৰে, এই বাটেৰে পুনৰ বাট বুলিবৰ হ'ল।

উল্লেখ্য যে, সাম্প্ৰতিক অসমৰ যি জ্বলন্ত বিদেশী সমস্যা, সেই সম্পৰ্কত কোনোবা কাহানিতে কৃপাবৰী বেজবৰুৱাই আমাক সকীয়াই থৈ গৈছিল। আমি কেলেহুৱা অসমীয়াই হে বুজিও নুবুজিলোঁ সেই কথাৰ মৰ্মাৰ্থ। একুৰি মৈমনসিঙিয়াই তিনিকুৰি অসমীয়াক কিলাই তহিলং কৰা বিলাই বিপত্তিৰ কথা শুনি শোক কৰাৰ সলনি কৃপাবৰে যি কেইষাৰ কথা কৈছিল তাৰ প্ৰাসংগিকতা আজি ষোলঅনাই আহি পৰিছে। কৃপাবৰ :

"কাপুৰুষহঁত। নিজৰ জীয়াৰী-বোৱাৰীক এমুঠি চপনীয়া কেলেহুৱাই ধৰি তহঁতৰ চকুৰ আগতে অপমান কৰে, আৰু তহঁতক চোৰ কিলোৱা দিয়ে, এনে অপমানৰ তুলনাত তুচ্ছ ঘোঁৰাৰ কণী জাত

আৰু জীৱন লৈ তহঁত পলাই যাৱহক। আৰু কিল চুৰ কৰি বিনাব : “আমি হোজা দুখীয়া অসমীয়া। দয়ালু গৱৰ্ণমেণ্টে আমাক ৰক্ষা কৰিব লাগে; কিন্তু নকৰে। আমাৰ মাটিবোৰ কাঢ়ি নি আমাৰ দেশৰে মানুহ অসমীয়া কাননগু প্ৰভৃতিয়ে মৈমনসিঙীয়াক দিয়ে। মৈমনসিঙীয়াৰ ভয়ত আমি পলাই গৈ পৰ্বতে-পাষণ্ডে নাথাকিলে আৰু আমাৰ উপায় নাই। “

–জোৰ পুৰি হাত পালেও আমাৰ শৰীৰত আজিও স্বদেশপ্ৰেমৰ উমান নাই, কোনো সাৰসিকতিও নাই। ইয়াতকৈ আৰু কি লাগিছে??

অসমীয়া ভাষা-সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ দুৰ্যোগৰ সময়ত হাতত কলম তুলি লৈ অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যক যথাযোগ্য স্থানত বহুৱাই থৈ যোৱা লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাৰ বিষয়ে আজিও বিজ্ঞানসন্মতভাৱে সমতুল অধ্যয়ন আৰু গৱেষণা হৈ উঠা নাই। বেজবৰুৱা জন্ম শতবাৰ্ষিকী তথা অন্যান্য উপলক্ষ্যত ৰাজহুৱাভাৱে তথা ব্যক্তিগতভাৱে বেজবৰুৱাৰ জীৱন আৰু সাহিত্যবিষয়ক গ্ৰন্থ প্ৰণয়ন হৈছে যদিও সেয়াও সীমিত। এই ক্ষেত্ৰত অসমৰ উঠি অহা প্ৰজন্মই বিশেষভাৱে মনোনিৱেশ কৰিলে এটা মহৎ কাম সম্পাদন হ’ব বুলি আশা কৰিব পাৰি।

সম্পাদক, অসম সাহিত্য সভা
কেন্দ্ৰীয় কাৰ্য্যালয়
চন্দ্ৰকান্ত সন্দিকৈ ভৱন, যোৰহাট-১

সাহিত্য উৎসৱ

পঙ্কজ প্ৰতিম বৰদলৈ

২০০৬ চন। ১৮ জন লেখক আৰু এশমান দৰ্শকেৰে আৰম্ভ হৈছিল ভাৰতৰ সাহিত্যৰ মহাকুম্ভ 'জয়পুৰ লিটাৰেৰি ফেষ্টিভেল' বা 'জয়পুৰ সাহিত্য উৎসৱ'। বৰ্তমান দেশত সৰু-বৰ প্ৰায় ষাঠিখনৰো অধিক এনে ধৰণৰ সাহিত্য উৎসৱ উদযাপন হয়। জয়পুৰ সাহিত্য উৎসৱৰ উপৰি বিখ্যাত বাতৰি কাকত 'দ্য হিন্দু' আৰু 'দ্য টাইমছ অব্ ইণ্ডিয়া'ৰ উদ্যোগত দেশত দুখন বৃহৎ সাহিত্য উৎসৱ অনুষ্ঠিত হয়। একে সময়তে কেৰালাত অনুষ্ঠিত সাহিত্য উৎসৱৰো সমাদৰ আছে। সাহিত্য উৎসৱৰ এনে সফলতাৰ পাছত সৰু-বৰ নগৰবোৰৰ লগতে মফচলীয়া চহৰবোৰতো যোৱা দুটা দশকত ব্যাপক হাৰত এনে সাহিত্য উৎসৱৰ আয়োজন হৈছে। সাহিত্য উৎসৱৰ এই জনপ্ৰিয়তা আৰু ৰাজহুৱা গ্ৰহণযোগ্যতাক লৈ কিছু তৰ্ক-বিতৰ্কৰ সূত্ৰপাত হৈছে যদিও ইয়াৰ ভিন্ন দিশ কিছুমানৰ অৱলোকনৰো প্ৰয়োজনীয়তা আছে।

জৰ্জ উইলকিন্সন আৰু জন মুৰেই ১৯৪৯ চনত আয়োজন কৰা 'দ্য ছানডে টাইম্ছ চেলটেনহাম লিটাৰেচাৰ ফেষ্টিভেল'ক বিশ্বৰ প্ৰথম এনে সাহিত্য উৎসৱৰ মৰ্যাদা দিয়া হয়। ১৯৮০ চনত অনুষ্ঠিত এডিনবৰা আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰন্থ উৎসৱৰ পৰাই বিশ্বত সাহিত্য উৎসৱৰ ধাৰাটোৰ জনপ্ৰিয়তা আৰম্ভ হয়। এনে ধৰণৰ সাহিত্য উৎসৱৰ জনপ্ৰিয়তাই সেই দেশত গ্ৰন্থৰ প্ৰতি থকা আদৰ তথা এটা বৃহৎ গ্ৰন্থ উদ্যোগৰ সফলতাৰ কথাকে কয়। ভাৰতবৰ্ষৰ ছপা কৰা গ্ৰন্থৰ উদ্যোগে এই বছৰত প্ৰায় এক লাখ কোটি টকাৰ সীমা চুব বুলি ২০২২ চনতে 'নিয়েলছন বুক ডাটা' নামৰ জৰীপৰ জৰিয়তে জানিব পৰা গৈছিল।

সাহিত্য উৎসৱৰ এই ক্ৰমবৰ্দ্ধমান ধাৰাটোৱে সাহিত্যিক, প্ৰকাশক তথা দৰ্শকক একেখন মঞ্চতে লগ পোৱাৰ সুযোগ দিয়াৰ লগতে সাহিত্যৰ বিভিন্ন দিশ আলোচনা কৰাৰ সুযোগ প্ৰদান কৰিছে। এনে সাহিত্য উৎসৱে নতুন পঢ়ুৱৈ সৃষ্টিৰ ক্ষেত্ৰতো ব্যাপক সহায় কৰিছে বুলি আয়োজকসকলে সততেই মন্তব্য কৰে। সাধাৰণ পঢ়ুৱৈৰ বাবে লগ পোৱাৰ সুবিধা নথকা বহু স্বনামধন্য লেখকক এনে ধৰণৰ সাহিত্য উৎসৱত পঢ়ুৱৈসকলে লগ পোৱাৰ সুযোগ লাভ কৰে। সাহিত্য উৎসৱসমূহে সাহিত্য আৰু গ্ৰন্থৰ লগতে ভাৰতৰ সভ্যতা আৰু সংস্কৃতিক বিশ্ববাসীৰ আগত নতুন ধৰণেৰে উপস্থাপনত সহায় কৰিছে।

জয়পুৰ সাহিত্য উৎসৱৰ দৰে অনুষ্ঠানত ভাগ ল'বলৈ বিশ্বৰ বিভিন্ন প্ৰান্তৰ পৰা অহা দৰ্শকে জয়পুৰ নগৰত ভিৰ কৰে। প্ৰায় চাৰি লাখ লোকে শেহতীয়া সংস্কৰণত যোগদান কৰিছিল। এই উৎসৱে একে সময়তে জয়পুৰৰ পৰ্যটন, কলা-সংস্কৃতি আৰু আনুষংগিক দিশতো প্ৰভাৱ পেলাবলৈ সক্ষম হৈছে। শেহতীয়াকৈ এনে বৃহৎ সাহিত্য উৎসৱত আঞ্চলিক ভাষাৰ লেখককো উপযুক্ত সম্মান প্ৰদান কৰা হৈছে আৰু তেওঁলোককো নিজৰ সাহিত্য কৃতিৰ বাবে উৎসাহ যোগোৱা দেখা গৈছে। মাত্ৰ দুটা দশকৰ আগেয়ে ২০০২ চনত তদানীন্তন প্ৰধানমন্ত্ৰী অটল বিহাৰী বাজপেয়ীৰ ভাৰতীয় জনতা পাৰ্টীৰ চৰকাৰে ন'বেল বঁটাপ্ৰাপক লেখক ভি এছ নাইপলৰ এই বঁটা প্ৰাপ্তি উদ্‌যাপন কৰিবৰ বাবে জয়পুৰৰ সমীপৰ নিমৰাণা চহৰত থকা নিমৰাণা ফ'ৰ্টত এটা সাহিত্য অনুষ্ঠানৰ আয়োজন কৰিছিল। এইটোৱেই সম্ভৱতঃ সাহিত্য উৎসৱ উদযাপনৰ দিশত ভাৰতত প্ৰথমটো খোজ। ভাৰতীয় সাংস্কৃতিক সম্পৰ্ক পৰিষদৰ দ্বাৰা আয়োজন কৰা 'আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় ভাৰতীয় সাহিত্য উৎসৱ'-এ এই দিশত ভেটি স্থাপন কৰে। ২০০৬ চনত জয়পুৰ সাহিত্য উৎসৱৰ আৰম্ভণিয়ে এই প্ৰক্ৰিয়াটোক পূৰ্ণতা প্ৰদান কৰিছে।

সাহিত্য উৎসৱৰ এই ধাৰাটোৰ জনপ্ৰিয়তাই সৰু আৰু মফচলীয়া চহৰবোৰতো এনে উৎসৱ আয়োজনৰ প্ৰয়াস এটাৰ আৰম্ভণি কৰে। বৃহৎ সাহিত্য উৎসৱৰ দৰে এনে সাহিত্য উৎসৱত আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ৰ জনপ্ৰিয় লেখক নহ'লেও, আঞ্চলিক আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ৰ লেখকৰ সমাবেশেৰে সাহিত্যৰ জনপ্ৰিয়তাকে দৰ্শায়। একে সময়তে এনে ধৰণৰ আঞ্চলিক সাহিত্য উৎসৱে সৰু আৰু নিম্নবৰ্গীয় ভাষাসমূহকো প্ৰতিনিধিত্ব কৰিছে। উদাহৰণস্বৰূপে আমাৰ অসমৰে কোকৰাঝাৰ সাহিত্য উৎসৱত ৰাভা আদি কম চৰ্চিত ভাষাৰ সাহিত্যয়ো প্ৰাধান্য পাইছে। একে সময়তে বছৰি দিল্লীত অনুষ্ঠিত 'জছ্‌ন এ ৰেখটা' শীৰ্ষক উৰ্দু ভাষাৰ সন্মিলনে উৰ্দু সাহিত্যক জনপ্ৰিয় কৰাৰ নিৰলস প্ৰয়াস কৰি আহিছে। গুলমাৰ্গত অনুষ্ঠিত সাহিত্য উৎসৱত ডোগ্ৰী, পাহাৰী, গোত্ৰী আদি ভাষাৰ লেখকৰ সাহিত্যকো যথাযোগ্য সম্মান দিয়া হৈছে।

একে সময়তে নিৰ্দিষ্ট বিষয়কেন্দ্ৰিক সাহিত্য উৎসৱো আৰম্ভ হৈছে। মূল সাহিত্যৰ ভিন্ন দৃষ্টিভংগীক প্ৰতিফলন কৰা এনে সাহিত্য উৎসৱবোৰে নতুন গতি প্ৰদান কৰিছে। তেনে কেইটামান সাহিত্য উৎসৱ হৈছে- 'অপৰাধ সাহিত্য উৎসৱ' (ডেৰাডুন), 'দলিত সাহিত্য উৎসৱ' (দিল্লী বিশ্ববিদ্যালয়), 'কুইয়েৰ সাহিত্য উৎসৱ' (চেন্নাই)। সাহিত্য উৎসৱৰ এনে জনপ্ৰিয়তাক বৰ্তমান

সময়ত সহজে নুই কৰিব নোৱাৰি। কিন্তু একে সময়তে এনে সাহিত্য উৎসৱে আন বহু দিশৰ আলোচনাৰ বাটো মুকলি কৰিছে। সাহিত্য উৎসৱসমূহ সমালোচনাৰ উৰ্দ্ধত নহয়। ভাৰতত অনুষ্ঠিত বৃহৎ তথা সৰু-বৰ সাহিত্য উৎসৱৰ আঁৰত প্ৰকৃততে বিশ্বায়ন আৰু ব্যৱসায়িক দৃষ্টিকোণহে গুৰুত্বপূৰ্ণ। সততেই উঠা অভিযোগ এইটো যে এনে সাহিত্য উৎসৱে সাহিত্য আৰু লেখক-পাঠকৰ একো উন্নতি সাধন কৰা নাই। ই ভোগবাদী পৃথিবীত একাংশ ধনী লোকৰ ধন ব্যয়ৰ নতুন আহিলা মাত্ৰ। এটা পৰিসংখ্যাৰ দৃষ্টিৰে যদি চোৱা যায়, তেন্তে দেখা যাব যে জয়পুৰ সাহিত্য উৎসৱে গ্ৰন্থ বিক্ৰী (যদিও এইটো এনে উৎসৱৰ মূল উদ্দেশ্য নহয়) আদি দিশতকৈ পৰ্যটন আদি দিশতহে ব্যাপক সহায় কৰিছে । জয়পুৰ মহানগৰলৈ আগমন ঘটা বৃহৎ সংখ্যক পৰ্যটকে সাহিত্যৰ উন্নতি সাধিব নোৱাৰিলেও এনে ধৰণৰ ব্যৱসায়ত যথেষ্ট অৱদান আগবঢ়াইছে। সাহিত্য উৎসৱবোৰে সাহিত্যৰ অনেক ক্ষতি কৰিছে বুলিও এটা মহলে মন্তব্য কৰিছে। গুণগত মান নথকা লেখকৰ কিতাপো প্ৰচাৰ আৰু অন্য মাধ্যমৰ উপৰিও এনে সাহিত্য উৎসৱৰ জৰিয়তে উৎকৃষ্ট বুলি প্ৰতিষ্ঠা কৰাত বল দিয়া হয়। বহু সময়ত আলোচনাসত্ৰ সমূহত সময়ৰ অভাৱ ঘটে আৰু কোনো ইতিবাচক আলোচনাৰ পথ মুকলি নহয়।

বৃহৎ বা সৰু সকলো প্ৰকাৰৰ এনে সাহিত্য উৎসৱ এক ব্যয়বহুল প্ৰক্ৰিয়া। আয়োজকসকলে স্পন্সৰশ্বিপ, ব্ৰেণ্ডিং তথা অনুদান আদিৰ জৰিয়তে এনে অনুষ্ঠান আয়োজন কৰে। বহু সময়ত অৰ্থনৈতিক কাৰণতে এনে অনুষ্ঠান সফল কৰাত অসুবিধা আহে। দেশৰ দুখন আগশাৰীৰ এনে সাহিত্য উৎসৱ কোনো এটা বছৰ ধনৰ অভাৱতে বাতিল কৰিবলগীয়া হৈছিল। বহু সময়ত এনে সাহিত্য উৎসৱ ৰাজনৈতিক মতাদৰ্শৰ দ্বাৰাও আক্ৰান্ত হয়।

পৰিৱৰ্তিত সময়ৰ অংগ হিচাপে সাহিত্য উৎসৱেও ভৱিষ্যতে ইয়াৰ ৰূপ নিশ্চয়কৈ সলনি কৰিব। এনে সাহিত্য উৎসৱৰ ভাল-বেয়া দুয়োটা দিশেই আছে। বহু মফচলীয়া চহৰত এনে উৎসৱে নিজস্ব ৰূপ ৰং গ্ৰহণ কৰিছে আৰু বহু সময়ত ধনৰ বিনিময়ত লেখক আদিক মান সন্মান দিয়াৰো অভিযোগ উঠিছে। তৎসত্ত্বেও ক'ব পাৰি যে জয়পুৰ সাহিত্য উৎসৱৰ পাছত যোৱা দুটা দশকত ভাৰতত সাহিত্য উৎসৱৰ এটা ধাৰাৰ প্ৰচলন হ'ল। এই উৎসৱে গ্ৰন্থ আৰু সাহিত্যক বাণিজ্যিক পণ্য হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিও লেখক, পঢ়ুৱৈ, প্ৰকাশক আৰু কৌতূহলী অ-পঢ়ুৱৈকো সাহিত্যৰ জগতখনত ভুমুকি মৰাৰ, আলোচনা কৰাৰ প্লেটফৰ্ম প্ৰদান কৰাত সফল হৈছে।

অসমৰ পুথিচিত্ৰকলাৰ ইতিহাস আৰু বৰ্তমান যুগত ইয়াৰ প্ৰয়োজনীয়তা

অৰুণা দাস

চিৰন্তন নৈসৰ্গিক প্ৰকৃতিক নিজস্ব অভিজ্ঞতাৰ সাঁচত গঢ় দি শিল্পীয়ে ৰং, ৰেখা, শব্দ বা ৰূপকৰ আশ্ৰয়ত প্ৰকাশ কৰি সেই অনুভূতি অন্যৰ মনত সঞ্চাৰ কৰাকে কলা হিচাপে অভিহিত কৰা হয়। চৌষষ্ঠী কলাৰ অন্যতম হ'ল - চিত্ৰকলা। চিত্ৰকলা পৃথিৱীৰ প্ৰাচীনতম কলা, মানুহৰ মনৰ ভাৱ প্ৰকাশৰ প্ৰথম মাধ্যম। চিত্ৰকলাৰ আৰম্ভণি প্ৰস্তৰ যুগতেই আদিম মানৱসকলে কৰিছিল যাৰ সাক্ষী এতিয়াও ভীমবেটকাৰ দৰে গুহাৰ বেৰত অংকিত চৰিত্ৰবোৰে বহন কৰি আছে। পৰিৱৰ্তনকামী সময়ৰ সোঁতত গুহাৰ বেৰৰ পৰা এক দীঘলীয়া যাত্ৰা অতিক্ৰমি চিত্ৰকলাই আজিৰ ডিজিটেল মাধ্যম পাইছেহি। এই সুদীৰ্ঘ যাত্ৰা পথত বিভিন্ন সময়ত, বিভিন্ন ঠাঁচ, বৈশিষ্ট্য আৰু শৈলীৰ চিত্ৰকলাৰ বিকাশ হোৱা দেখা যায়।

অসমতো চিত্ৰকলাৰ ইতিহাস অতি প্ৰাচীন। চিত্ৰলেখাৰ চিত্ৰবিদ্যাৰ কাহিনীয়ে আমাক তাকেই সোঁৱৰাই দিয়ে। চীনা পৰিব্ৰাজক হিউৱেন চাঙৰ টোকাত তেতিয়াৰ কামৰূপৰ ৰজাৰ ৰাজপ্ৰাসাদত মনোৰম চিত্ৰদৰ্শনৰ কথা উল্লেখ আছে। সেই সময়ছোৱাত ৰজাঘৰ আৰু সত্ৰসমূহেই আছিল চিত্ৰকলা চৰ্চাৰ অন্যতম কেন্দ্ৰ। ইয়াৰ উল্লেখনীয় নিদৰ্শন হ'ল- মধ্যযুগ বা বৈষ্ণৱযুগৰ কেইবাখনো ৰঙীন চিত্ৰসম্বলিত পুথিচিত্ৰ। অসমত উদ্ধাৰ হোৱা মধ্যযুগীয় এই পুথিচিত্ৰ সমূহৰ প্ৰকাশভংগীৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি মূলত তিনিটা শৈলীত ভগাব পৰা যায়--

১। ধৰ্মাশ্ৰিত সত্ৰীয়া শৈলী ২। আহোম বা গড়গঞা শৈলী ৩। দৰঙী শৈলী

অসমৰ গৌৰৱোজ্জ্বল চিত্ৰকলাৰ ইতিহাসত বৈষ্ণৱযুগৰ অৱদান অতুলনীয়। এই যুগতেই মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ পৃষ্ঠপোষকতাত চিত্ৰকলাই সত্ৰীয়া শৈলী নামেৰে এক নৱৰূপ লাভ কৰে। সত্ৰৰ সৌন্দৰ্যবৰ্ধন কাৰ্যত নিয়োজিত খনিকৰসকলে গুৰুআসন, সিংহাসন, পুথিৰ বাকচ, পাটমুগাৰ বস্ত্ৰ, সাঁচিপাত, তুলাপাতৰ পুথি, বকলা আদিত ৰং বুলাই যিবোৰ চিত্ৰ অংকণ কৰিছিল সেইবোৰেই সত্ৰীয়া শৈলীৰ অন্তৰ্গত চিত্ৰ। ধৰ্মাশ্ৰিত সত্ৰীয়া শৈলীৰ পুথিচিত্ৰ বুলিলে পোনতে মনলৈ আহে তুলাপাতত অংকণ কৰা 'চিত্ৰ ভাগৱত' নামৰ পুথিচিত্ৰখনি। আদি দশম স্কন্ধৰ সচিত্ৰ ৰূপ

এই পুথিখনি শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ দ্বাৰা প্ৰণীত। সাহিত্যৰত্ন হৰিনাৰায়ণ দত্তবৰুৱাই ১৯৪৯ চনত চিত্ৰভাগৱত নাম দি পুথিখন ছপা কৰি উলিয়ায়। ইয়াত মুঠ ২৫২খন চিত্ৰ অংকিত হৈ আছে। কিছুমান সাঁচিপাতৰ পুথিৰ দাঁতিত নানা তৰহৰ গছ-গছনি, ফুল-পাতৰ নক্সা অংকণ কৰা হৈছিল। তেনে পুথিবোৰক লতাকটা পুথি বুলি এটা বিশেষ নামেৰে জনা যায়।

সত্ৰীয়া চিত্ৰকলা মূলত: শ্ৰীকৃষ্ণৰ লীলা আৰু ৰামচন্দ্ৰৰ জীৱন ভিত্তিক। সত্ৰীয়া শৈলীৰ আন এক উল্লেখযোগ্য নিদৰ্শন হ'ল বৰ্তমান সময়ত প্ৰতিজন অসমীয়াই বৰ আগ্ৰহেৰে দৰ্শন কৰিবলৈ বৈ থকা মূল্যবান 'বৃন্দাৱনী বস্ত্ৰ' খন। মহাৰাজ নৰনাৰায়ণৰ অনুৰোধত মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱে তাঁতীকুছিত(বৰ্তমানৰ বৰপেটা অঞ্চল) তেখেতৰ প্ৰধান শিষ্য শ্ৰী শ্ৰী মাধৱদেৱ আৰু নিখুত তাঁতশিল্পী মথুৰা দাস বুঢ়া আতা (গোপাল তাঁতী)ৰ সহযোগত আন আন বয়ন শিল্পীৰ সৈতে বিৰল লাম্পাছ শৈলীত সাত বৈকুণ্ঠৰ চিত্ৰ, শ্ৰীকৃষ্ণৰ লীলা-খেলা, ৯০ ফুট বহল আৰু ১৮০ ফুটতকৈও বেছি দীঘলকৈ বৈ উলিওৱা এই বস্ত্ৰত চিত্ৰৰূপত তুলি ধৰিছিল। মাধৱদেৱৰ দ্বাৰা ৰচিত 'ভক্তিৰত্নাৱলী' পুথিখনো প্ৰায় ১৯৪ টা চিত্ৰ সম্বলিত সত্ৰীয়া শৈলীৰ পুথিচিত্ৰ। তাৰোপৰি এই সময়ছোৱাত অংকিত দশম, আদ্যদশম, অজামিল উপাখ্যান, ভাগৱত ষষ্ঠস্কন্ধ আদি কেইবাখনো পুথিচিত্ৰ বৰ্তমান অসম তথা পৃথিৱীৰ বিভিন্ন স্থানত সংৰক্ষিত হৈ আছে।

চিত্ৰকলা বা ভাস্কৰ্যৰ ক্ষেত্ৰত আহোম ৰজাসকলৰ ৰুচিৰ কথা সৰ্বজন জ্ঞাত। শিৱসাগৰৰ শিৱদৌল, ৰংঘৰ, কাৰেংঘৰ, তলাতল ঘৰে এতিয়াও সেই কাহিনী কয়। পুথিচিত্ৰ বিকাশৰ ক্ষেত্ৰত গড়গঞা বা আহোম স্বৰ্গদেউসকলৰ অৱদান মন কৰিবলগীয়া। আহোম ৰজা শিৱসিংহ আৰু ৰমণী অম্বিকা দেৱীৰ পৃষ্ঠপোষকতাত গড়গঞা শৈলীত চিত্ৰিত অন্যতম চিত্ৰপুথি সুকুমাৰ বৰকায়স্থ দেৱৰ দ্বাৰা ৰচিত 'হস্তীবিদ্যাৰ্ণৱ'। এইখন দৰাচলতে এখন গজশাস্ত্ৰ। ইয়াৰ ৰচনাকাল ১৬৫৬ শক। ইয়াত মুঠত ১১৭খন নানা তৰহৰ হাতীৰ গতিবিধি, বিধান সম্পৰ্কীয় চিত্ৰসমূহৰ উপৰিও ৰাজকোঁৱৰ উগ্ৰসিংহৰ চিত্ৰ 'দিলবৰ আৰু দোচাই' নামৰ দুগৰাকী চিত্ৰশিল্পীৰ দ্বাৰা অংকণ কৰা হৈছিল। গড়গঞা শৈলীৰ আন কেইখনমান উল্লেখনীয় চিত্ৰপুথি হ'ল - বৰৰজা ফুলেশ্বৰীৰ পৃষ্ঠপোষকতাত ৰচিত 'আনন্দ লহৰী' (শাক্ত সাহিত্যকেন্দ্ৰিক), গীত গোবিন্দ, লৱ-কুশৰ যুদ্ধ, শংখচূড় বধ, কল্কিপুৰাণ, সমুদ্ৰ মন্থন ইত্যাদি।

পুথিচিত্ৰৰ ইতিহাসত দৰঙী ৰজাসকলৰ অৱদান যথেষ্ট উল্লেখনীয়। দৰঙী ৰজাসকলৰ পৃষ্ঠপোষকতাত বিস্তৃত তথা সচিত্ৰ বৰ্ণনা পোৱা উল্লেখযোগ্য কেইখনমান পুথি হ'ল সূৰ্যখড়ী দৈৱজ্ঞৰ দৰং ৰাজবংশাৱলী, ঘনশ্যাম খাৰঘৰীয়া ফুকনৰ দ্বাৰা চিত্ৰিত কল্কি পুৰাণ আৰু কুমৰ হৰণ আদি। দৰঙী চিত্ৰশৈলীৰ নিদৰ্শনৰ ভিতৰত তীৰ্থ কৌমুদী, তৃতীয় স্কন্ধ ভাগৱত, অষ্টম স্কন্ধ ভাগৱত আৰু চাহাপৰী উপাখ্যান প্ৰখ্যাত। উল্লেখিত পুথিচিত্ৰসমূহৰ উপৰিও টাই-আহোমশৈলীত চিত্ৰিত দুখন পুথিচিত্ৰ উদ্ধাৰ কৰা হৈছে - ফুংচিন(১৪৭৩ খ্ৰী:) আৰু চুক-টান্তা-কিম্পিং (১৫২৩ খ্ৰী:) নামেৰে।

ভাৰতত প্ৰচলিত বিভিন্ন চিত্ৰশৈলীৰ দৰে অসমৰ এই পুথিচিত্ৰসমূহৰো বিশেষশৈলী দেখা যায়। এই পুথিচিত্ৰসমূহত অংকিত চিত্ৰসমূহত স্থানীয় বিষয়বস্তুৰ লগতে মোগল চিত্ৰশৈলীৰ প্ৰভাৱ বিদ্যমান। চিত্ৰবোৰ সাধাৰণতে ধেনুভেৰীয়া ক্ষেত্ৰৰ পটভূমিত অঁকা হৈছে।পশ্চাদ অংশ ৰঙা, নীলা, ধূসৰ মুগা ৰঙেৰে বোলোৱা। মানৱ দেহাবয়ব অংকন কৰিবলৈ কৌণিক পদ্ধতি ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল য'ত কপালখন বহল, মাছৰ দৰে দীঘলীয়া চকু, তিলফুলীয়া নাক, ধেনুভেৰীয়া চেলাউৰি, ক্ষীণ কঁকাল আছিল মূল অংকন পদ্ধতি। সম্পূৰ্ণ সন্মুখৰ পৰা অঁকাৰ পৰিৱৰ্তে এটা দিশৰ পৰা অংকন কৰা আৰু উচ্চ মৰ্যাদা সম্পন্ন লোকক ডাঙৰকৈ চিত্ৰিত কৰা ইয়াৰ আন এক উল্লেখযোগ্য বৈশিষ্ট্য। সেইসময়ত পুথিচিত্ৰ সমূহৰ ৰং বুলাবলৈ হেঙুল, হাইতাল, নীল আৰু খৰি মাটি আদিৰ দৰে প্ৰাকৃতিক উপাদান বোৰেই আছিল মূল সমল। পাৰা, গন্ধক, সীহৰ দৰে ৰাসায়নিক দ্ৰব্যৰ সংমিশ্ৰণত হেঙুল তৈয়াৰ কৰা হৈছিল। আনহাতে হাইতাল হ'ল এবিধ ৰঞ্জক পদাৰ্থ বা আৰ্ছেনিক। শিলৰ পতাত এই হালধীয়া আৰ্ছেনিক পিহি গুড়ি কৰি ব্যৱহাৰৰ উপযোগী কৰি তোলা হৈছিল। সাঁচিপাত-তুলাপাতত ৰং বুলোৱা কাৰ্য, তাত অংকিত চৰিত্ৰবোৰত ৰং বোলোৱা, মুখা, বাঁহ-কাঠৰ কাৰ্য, প্ৰতিমা, সিংহাসন, দুৱাৰ, পুথিৰ বাকচৰ পৃষ্ঠদেশ, চ'তিৰ অলংকৰণ আদি বিভিন্ন কাৰ্যত এই হেঙুল, হাইতাল, নীল, খৰিমাটিৰ মিশ্ৰণ ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল। এই উপাদান সমূহৰ সংৰক্ষণ আৰু পোক-পৰুৱাৰ পৰা ৰক্ষা কৰিব পৰা গুণো আছিল।

অসমৰ চিত্ৰকলাৰ ইতিহাস ইমান বিশাল যে মোৰ এইচমু লেখাত ইয়াক সামৰা অসম্ভৱ। অসমৰ নগৰ-চহৰ, গাওঁ-ভূঁই সকলোতে বৰ্তমান চিত্ৰকলাৰ প্ৰণালীবদ্ধ শিক্ষাপ্ৰদানৰ সুবিধা

উপলব্ধ। ই নিশ্চয় প্ৰশংসনীয়। কিন্তু এতিয়াও চিত্ৰকলাক পেচা হিচাপে লোৱা শিল্পীৰ সংখ্যা নগণ্য হৈয়েই ৰ'ল।

বৰ্তমানৰ যুগটো ডিজিটেল তথা কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তাৰ যুগ। সেয়েহে আমি পৰম্পৰাগত চিত্ৰ অংকণ পদ্ধতিৰ লগতে বিভিন্ন আধুনিক আৰু ডিজিটেল আহিলা সমূহ প্ৰয়োগ কৰি কিদৰে চিত্ৰ অংকণ কৰিব পৰা যায় সেই জ্ঞান আহৰণ কৰাটো নিতান্তই প্ৰয়োজনীয়। চাৰুকলাৰ লগতে ব্যৱহাৰিক কলা যেনে ব্যাখ্যাচিত্ৰ, গ্ৰাফিক্স, ডিজাইনিং, বিজ্ঞাপন, ফটোগ্ৰাফী, ভাস্কৰ্য শিল্প আদি বিভিন্ন ক্ষেত্ৰবোৰত আৰু অধিক বহল ভিত্তিত চৰ্চা হোৱাৰ প্ৰয়োজন আছে। চিত্ৰকলাক কেৱল আজৰিপৰৰ কাম বা চখ হিচাপে ৰখাতকৈ ব্যৱসায়িক ভিত্তিত ইয়াৰ বহুল ব্যৱহাৰৰ প্ৰতি নজৰ ৰাখি পেছাগতভাৱেও এই কলাক গ্ৰহণ কৰাৰ সুযোগ আমি নুই কৰিব নোৱাৰোঁ। তেতিয়াহে আধুনিক প্ৰযুক্তিৰে উদ্ভাসিত হৈ অসমৰ চিত্ৰশিল্পী সকলে ভাৰত তথা বিশ্বৰ শিল্পী সকলৰ সৈতে সমানে ফেৰ মাৰিবলৈ সক্ষম হ'ব।

Image credit : Dilbar and Dosai, Public domain, via Wikimedia Commons

আৰ্টিফিচিয়েল ইণ্টেলিজেন্স আৰু উঠি অহা প্ৰজন্মৰ ওপৰত ইয়াৰ প্ৰভাৱ

মধুস্মিতা বৰা

ইন্টাৰনেটৰ জগতখনলৈ এক নৱতম আৰু অনবদ্য সংযোজন হ'ল আৰ্টিফিচিয়্লে ইনটেলিজেন্স (AI), যি খুউব কম সময়ৰ ভিতৰতে সকলোৰে মাজত অতি জনপ্ৰিয় হৈ পৰিছে। বৰ্তমান সময়ত মানুহৰ জীৱনৰ বিভিন্ন প্ৰয়োজনসমূহ আৰু অধিক সহজ কৰি তোলাত ই অত্যন্ত সহায়ক হিচাপে পৰিগণিত হৈছে। পৰিবহন ব্যৱস্থা, যোগাযোগ ব্যৱস্থা , চিকিৎসা বিজ্ঞান, বেংক ব্যৱস্থা, আদিৰ উপৰিও আমি সচৰাচৰ ব্যৱহাৰ কৰি থকা - গুগুল মেপ, চিৰি, এলেক্সা আদি ভাৰ্চুৱেল এচিষ্টেন্স বোৰলৈকে সকলোবোৰ AI ৰ দ্বাৰা পৰিচালিত হৈ থকা আমি দেখিবলৈ পাইছোঁ।

চেট্ জিপিটি (chat gpt), গুগুল (google) আদিত অনুসন্ধান কৰি মানুহে ক্ষন্তেকতে সকলো তথ্য পাবলৈ সক্ষম হৈছে। মানুহৰ সকলো সমস্যাৰ সমাধান পলকতে দিব পৰা এই আৰ্টিফিচিয়েল ইন্টেলিজেন্সে স্কুলীয়া কণ-কণ ল'ৰা-ছোৱালীসকলৰ পৰা আৰম্ভ কৰি কলেজ-ইউনিভাৰ্চিটীৰ শিক্ষাৰ্থী, শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী তথা বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত কৰ্মৰত প্ৰতিজন মানুহৰে জীৱনকে সলনি কৰি পেলাইছে। AI ৰ প্ৰভাৱে মানৱ জীৱনক এনেদৰে অতি সুচল কৰি তোলাৰ পৰিৱৰ্তে ইয়াৰ কিছুমান দিশে মানুহক চিন্তিত কৰিও তুলিছে। AI ৰ ওপৰত অত্যধিক নিৰ্ভৰশীলতা উঠি অহা প্ৰজন্মৰ বাবে বিপদজনক হ'ব পাৰে। ই ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ মনত পাঠ্যপুথি অধ্যয়নৰ প্ৰতি অনীহা জন্মোৱাৰ লগতে উঠি অহা প্ৰজন্মৰ বৌদ্ধিক-মানসিক বিকাশত বাধাৰ সৃষ্টি কৰিব পাৰে। তদুপৰি AI ৰ জৰিয়তে উপলব্ধ অতি ক্ষীপ্ৰ আৰু সহজলভ্য জ্ঞান তথা সমিধান সমূহৰ ওপৰত অধিক নিৰ্ভৰশীল হৈ থকাৰ অভ্যাস কৰিলে শিক্ষাৰ্থী সকলে স্বাধীনভাৱে বিচাৰ-বিশ্লেষণ কৰাৰ আৰু নিজৰ ধাৰণা সমূহ স্পষ্টভাৱে প্ৰকাশ কৰাৰ ক্ষমতা হেৰুৱাই পেলাব পাৰে।

যিকোনো বস্তুৰে প্ৰতি অত্যধিক আসক্তি হানিকাৰক। আজিকালি বহু শিক্ষাৰ্থীয়ে নিজৰ স্কুল-কলেজৰ দৈনন্দিন পাঠ্যক্ৰমৰ প্ৰশ্নোত্তৰৰ লগতে গৃহকাৰ্য, বিভিন্ন বিষয়ৰ ৰচনা লিখন ,দফা লিখন আদি বিভিন্ন কাম AI-উৎসৰ পৰাই সম্পূৰ্ণ তথ্য লৈ সম্পাদন কৰে। এই উৎসই বিষয়বস্তুৰ বিষয়ে সঠিক আৰু উচ্চমানৰ উত্তৰ দিয়ে যদিও সেয়া নিজস্ব জ্ঞান-বুদ্ধি তথা চিন্তাশৈলীৰে লিখা লিখনৰ দৰে একক আৰু অনন্য নহয়।

মানুহৰ মৌলিক চিন্তা তথা কল্পনাশক্তিৰে সৃষ্ট প্ৰতিটো কাম বা ৰচনাতে ব্যক্তিবিশেষৰ সমালোচনাত্মক চিন্তাধাৰা, সৃষ্টিশীলতা আৰু বিষয় এটাৰ ওপৰত থকা দখল প্ৰতিফলিত হয়। গতিকে উঠি অহা প্ৰজন্মই নিজৰ স্কুল-কলেজৰ আৰু পাঠ্যপুথিৰ লগত জড়িত বিভিন্ন প্ৰশ্নোত্তৰ

বা সমস্যা সমূহ সমাধানৰ বাবে প্ৰথমে নিজেই চেষ্টা কৰাৰ লগতে শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী বা অভিভাৱকৰ সহায় ল'ব লাগে। বাস্তৱ জীৱনত অভিভাৱক বা শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীয়ে দিব পৰা সহযোগিতা, পৰামৰ্শ আৰু প্ৰেৰণা আৰ্টিফিচিয়েল ইন্টেলিজেন্সে দিব নোৱাৰে। বাস্তৱ জগতখনৰ পৰা পোৱা বিভিন্ন অভিজ্ঞতাৰ লগতে অধ্যয়নৰ জৰিয়তে শিশুৱে নিতৌ ন ন জ্ঞান আহৰণ কৰিব পাৰে। নিজৰ মন-মগজুৰে বিশ্লেষণ নকৰি আৰ্টিফিচিয়েল ইন্টেলিজেন্সৰ দৰে এটি যান্ত্ৰিক মগজুৰ ওপৰত সকলো সময়তে নিৰ্ভৰশীল হৈ থকাৰ অভ্যাসে যাতে শিক্ষাৰ্থীসকলৰ মৌলিক চিন্তাৰ বিকাশত বাধাৰ সৃষ্টি কৰিব নোৱাৰে তাৰ বাবে অভিভাৱকসকল সচেতন হোৱা প্ৰয়োজন।

প্ৰতিটো বস্তুৰে ব্যৱহাৰৰ ভাল আৰু বেয়া এই দুয়োটা দিশ থকাৰ দৰে আৰ্টিফিচিয়েল ইন্টেলিজেন্সৰো ধনাত্মক আৰু ঋণাত্মক এই দুয়োটা দিশ থকাটো স্বাভাৱিক। সেয়া সম্পূৰ্ণৰূপে নিৰ্ভৰ কৰে আমি কি ধৰণে ব্যৱহাৰ কৰিছোঁ তাৰ ওপৰতহে। সেয়ে আমাৰ নতুন প্ৰজন্মৰ জীৱনত ই বিৰূপ প্ৰভাৱ পেলাইছে বুলি ক'লেও ভুল হ'ব, কাৰণ আজিৰ দিনত কেৱল শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰখনলৈকেই নহয়, আন বহু ক্ষেত্ৰলৈও অবিশ্বাস্যভাৱে পৰিৱৰ্তন আৰু সম্ভাৱনা কঢ়িয়াই অনাৰ ক্ষেত্ৰত AI ৰ ভূমিকা অপৰিসীম; মাথোঁ, এই সুবিধাসমূহ উপলব্ধি আৰু আদায় কৰিবলৈ হ'লে আজিৰ প্ৰজন্মই ইয়াক সন্তুলিত আৰু দায়িত্বশীলভাৱে ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ শিকিব লাগিব।

শেষত ক'ব পাৰি যে,আৰ্টিফিচিয়েল ইন্টেলিজেন্সৰ আবিৰ্ভাৱ তেতিয়াহে আটাইতকৈ ফলপ্ৰসু হ'ব, যেতিয়া মানুহে ইয়াক নিজৰ বিকল্প হিচাপে ব্যৱহাৰ নকৰি শিক্ষণৰ এক সঁজুলি হিচাপেহে ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ ল'ব।

Image Credit : Freepik.com

জীৱনৰ অংক

মিতালী দাস

জীৱন এটা অংক, জটিল।
প্ৰতিটো মুহূৰ্তত সপোনৰ বিনিময়।
কেতিয়াবা হাঁহি, কেতিয়াবা কান্দোন,
হৃদয়ৰ গভীৰতাত বুজাৰ সমাধান।

আশাই যেন ক'ৰবাত পথ হেৰুৱায়,
তথাপি হৃদয়ে সপোন বিলায়।
অন্ধকাৰ ৰাতিও পোহৰৰ সাজ পিন্ধি,
জীৱনে শিকায় এটি নতুন সন্ধি।

প্ৰেমৰ উমে জীপাল কৰে দুখৰ বতাহ
বিশ্বাসৰ ঠেকত গঢ়ে শক্তিৰ গাথা।
কাঁইটৰ বাটত পোখা মেলে কুঁহিপাত,
জীৱনৰ গান হয় মধুৰ মাত।

মিলা-নিমিলা এই অংকৰ বাটত
কত অহা-যোৱা, কত ভঙা-পতা
সপোনৰ,
নিৰাশাই যেন বাট এৰি দিয়ে আশাৰ
দিনৰ,
সেই বাট বুলিয়েই বুটলিছোঁ শত ৰং
জীৱনৰ।

অসমীয়া মোৰ পৰিচয়

মৃদুস্মিতা দাস

অসম কেৱল এখন ৰাজ্য নে?
এইয়া মোৰ জন্মভূমি আই!
বহু বছৰ আগতে এৰি থৈ আহিলোঁ,
কিন্তু অসমী আয়ে মোক কেতিয়াও এৰা নাই।

বহু ঠাই দেখিলোঁ,
বহু দেশও ঘূৰিলোঁ,
কিন্তু নেপালোঁ শস্য শ্যামলা এই বেশ,
আৰু শান্তিৰ পৰিৱেশ!

হোজা অসমীয়াৰ চিধা কথা,
নাই কোনো লুক-ঢাক,
অমিয়া মাত অসমীয়াৰ পৰিচয়;
সকলোকে আপোন কৰি লয়।

থলুৱা খাদ্য, পাট মুগাৰ কাপোৰ,
ঐতিহাসিক মঠ মন্দিৰ,
নানা বাদ্যযন্ত্ৰ, নানা লোকগীতি, নানা নৃত্য,
লুপ্ত হৈ জানো যাব দিম?

মই আজি প্ৰতিজ্ঞা লৈছোঁ, আপুনিও মোৰ
লগত নে?
আগুৱাই লৈ যাম আমি জাতিৰ মৰ্য্যাদা।
কিয়নো আমি অসমীয়া
আৰু এইয়া আমাৰ পৰিচয় আৰু গৌৰৱ।

তোমাৰ জন্ম লগ্নত

(অসম সাহিত্য সভা, নয়দা শাখাৰ জন্ম লগ্নৰ সৈতে সঙ্গতি ৰাখি)

ৰত্নেশ্বৰ দাস

তোমাৰ জন্ম আমাৰ সৃষ্টিক আকোঁৱালি ল'বলৈ,
যান্ত্রিকতাৰ ধামখুমীয়াত ক'ৰবাত থমকি ৰৈছিল সেইবোৰ,
এতিয়া, তোমাৰ আগমনৰ প্ৰবাহে বাট কাটিব সৃষ্টিৰ,
প্ৰসাৰিত কৰিব কৃষ্টি।
তোমাৰ বুকুতেই সিঁচি দিম সুপ্ত সেই সৃষ্টিৰ বীজবোৰ,
তুমি মাথো আকোঁৱালি লৈ গঢ় দিবা শস্য শ্যামলা,
বৰণীয়া এক পৃথিৱী।

এইবেলি, লুইতপৰীয়া অসমীয়াই
গংগা, যমুনা, হিণ্ডনৰ পাৰৰ পৰাই,
সুদূৰ অযোধ্যা, কাশী, মথুৰা-বৃন্দাবনৰ দেশৰ পৰাই,
আইৰ মুখৰ ভাষাৰে লিখিব নতুন ইতিহাস।
তুমি মাথো আকোঁৱালি ল'বা
বাট কাটি দিবা, হাত ধৰি আগুৱাই নিবা।

চিৰ চেনেহী ভাষা জননীৰ গীতেৰে
ধৰণী মুখৰিত হ'ব,
সৃষ্টিৰ ফুলনিৰ সুৱাসেৰে
চৌদিশ আমোলমোল হ'ব।

অনুবাদ কবিতা

নয়না চৌধুৰী

ধুমুহাজাকে কোবাই যোৱা সত্বেও
সুন্দৰতা নামি আহে
সদায় অহাৰ দৰেই
এন্ধাৰ অমানিশাৰ পিচতো
পোহৰ নামি আহে নিশ্চিতভাৱে
তুমি সকলো হেৰুওৱাৰ পিচতো
তোমাৰ হৃদয় পূৰ্ণ হৈ উঠিবই
ভাগি চুচুৰ্মৈ হোৱা সত্বেও
হৃদয়ে আকৌ গুণগুণাই উঠিব
সুখৰ দিনৰ গান
ঠিক এনেকৈয়ে সকলো থাকিব ,
গাই থাকিব জীৱনৰ গান।

মূল কবি – এচ. চি. ল'ৰী *

বিবেক

মনচুমি দত্ত

নি:শব্দ অন্ত:স্থলৰ
কম্পিত শব্দ
শৰীৰ নহয়, মন নহয়,
হৃদয়ৰ মাজত
নিৰৱধি তৰংগ

প্ৰতিফলিত সময়
নিষ্কাশিত সিদ্ধান্ত
ভুল শুদ্ধৰ যুঁজৰ
পুৰাতন সত্য

ধ্যানত উত্তৰ
চিন্তাৰে প্ৰোজ্বল
স্থগিত যাত্ৰাত
পোহৰৰ উৎস

স্বপ্নৰ নাৱিকৰ ক্ষণিকৰ ছাঁ
ধুমুহান্তৰৰ মলয়া।

*কবি পৰিচয় – এচ. চি. ল'ৰী হৈছে এগৰাকী মুক্ত মনা মাতৃ যি তেওঁৰ শৈশৱৰ প্ৰেমিক আৰু তিনিগৰাকী দিপলিপ জীয়ৰীৰ সৈতে লণ্ডনত সৰল অথচ এটি সুন্দৰ জীৱন যাপন কৰে। ২০১৬ চনৰ আৰম্ভনিতে হোৱা গৰ্ভপাতৰ অভিজ্ঞতাৰ পিছত তেওঁৰ পৃথিৱীখন চিৰদিনৰ বাবে সলনি হৈ পৰে । তেওঁৰ কৰ্মক্ষেত্ৰত, কলা আৰু লিখনিৰ নতুন ঢৌৰ আগমনত এই অভিজ্ঞতা অনুঘটক স্বৰূপ হৈ পৰে।

ডঃ ভূপেন হাজৰিকাৰ গীতত সামাজিক দায়বদ্ধতা এক চমু অৱলোকন

ডঃ ঈপ্সিতা দেৱী

অসমীয়া ভাষা, সাহিত্য আৰু সংস্কৃতিলৈ নৱজাগৰন বোৱাই আনি জাতিক একতাৰ ডোলেৰে মেৰিয়াই দিয়া সাম্প্ৰতিক সময়ৰ অধিক প্ৰাসংগিক নামটোৱেই হৈছে ডঃ ভূপেন হাজৰিকা; যিজনে সাহিত্যৰথী লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাৰ আশীৰ্বাদ শিৰত লৈ বিংশ শতিকাৰ দুই পুৰোধা ব্যক্তি জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালা আৰু বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভাৰ হাত ধৰি জগত সভালৈ অসম আৰু অসমীয়াক আগুৱাই নি দৃঢ়তাৰে প্ৰতিষ্ঠা কৰাত আগ-ভাগ লৈছিল। তেখেত আছিল একেধাৰে গীতিকাৰ, সুৰকাৰ, গায়ক, চিত্ৰনিৰ্মাতা, সংগীত পৰিচালক - শিল্প-সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ অক্লান্ত কৰ্মী। ৰাজ্যৰ শিক্ষা, সাহিত্য, অৰ্থনীতি, ৰাজনীতি সকলো ক্ষেত্ৰতে স্বচ্ছন্দতাৰে বিচৰণ কৰা, গভীৰ মানৱতবাদেৰে সিক্ত এজন জাতীয়তাবাদী প্ৰকৃত অসমীয়া। শ্ৰোতাক এক বিমূৰ্ত আৱেশত ডুবাই ৰাখিব পৰা তেখেতৰ গীতসমূহ হ'ল ভাৱ, শব্দ, ভাষা আৰু সুৰৰ অপূৰ্ব সমন্বয়। ডঃ ভূপেন হাজৰিকাদেৱৰ প্ৰতিটো গীতেই সুগভীৰ দেশপ্ৰেম, প্ৰচণ্ড আশাবাদ, মানৱতাবোধ, অসমীয়া সত্তাৰ জয়গান নাইবা বিশ্বজনীনতাৰ আবেগেৰে সিক্ত। গীতৰ ৰচনাশৈলী, সুৰাৰোপন, পৰিবেশন শৈলীৰ প্ৰতিটো দিশতেই তেখেতৰ ব্যতিক্ৰমী জাতীয় সত্তাৰ উমান পোৱা যায়।

জন্ম-শতবৰ্ষৰ এই পৱিত্ৰ আৰু শুভ সময়খিনিত তেখেতৰ দৰে এজন বৰেণ্য ব্যক্তিৰ বিশাল প্ৰতিভা আৰু প্ৰজ্ঞা-সাধনাৰ বিষয়ে কিবা এটা লিখিবলৈ লোৱাটো আমাৰ বাবে চূড়ান্ত ধৃষ্টতাহে মাথোন। কেৱল দুটিমান ভাললগা গীতৰ মাজেৰে প্ৰকাশ পোৱা জাতীয়তাবাদ আৰু সামাজিক দায়বদ্ধতাৰ বিষয়ে সীমিত পৰিসৰত আলোচনা কৰাৰ মৰসাহ কৰিছোঁ।

এন্ধাৰ নাশি জেউতি বিলোৱাৰ সপোন দেখা পোহৰৰ পূজাৰী হাজৰিকাদেৱে স্বদেশৰ কেঁচা মাটিৰ গোন্ধ থকা গীতেৰে, সুৰেৰে, ছন্দেৰে বিশ্ব দৰবাৰত অসমৰ বৰ্ণাঢ্য সংস্কৃতিক ৰঙা দলিছা পাৰি আগুৱাই লৈ যোৱাত নেতৃত্ব দিছিল। তেখেতৰ ধাৰণাত যেনেকৈ অসমৰ প্ৰতিজন অসমীয়াই একোজন ভাৰতীয় নাগৰিক , তেনেকৈ অসমত নিগাজিকৈ বসবাস কৰি, জাতি-বৰ্ণ-ভাষা নিৰ্বিশেষে অসমৰ সামূহিক মংগলৰ কথা চিন্তা কৰা জনো অসমীয়া। বিশ্ব ভাতৃত্বৰ নীতিয়ে আপোন মানুহক, আপোন ভাষাক, আপোন মাটিক এলাগী কৰিবলৈ কেতিয়াও শিকোৱা নাই।

সেই কথা মনত ৰাখি ১৯৬৮ চনৰ এপ্ৰিল মাহত ভোলাগুৰি চাহ বাগিছাত জিৰণি লোৱাৰ সময়তে তেখেতে এটি গীত লিখিছিল, য'ত অসমীয়াৰ পৰিচয়ৰ বিশ্লেষণেৰে বৈচিত্ৰ্যৰ মাজত ঐক্যবোধক উজ্জ্বল কৰি তোলাৰ কথা কৈছিল। অসমীয়া মানুহ সাংস্কৃতিক আৰু বৌদ্ধিকভাৱে চহকী। কিন্তু সেইবুলি বেজবৰুৱাদেৱৰ কথাৰে "আমি অসমীয়া নহওঁ দুখীয়া" বুলি আত্মপ্ৰসাদ লভি থাকোঁতে জাতীয় জীৱনলৈ কেনে ধৰণৰ দুৰ্দিন আৰু ভয়ংকৰ সংকট নামি আহিব পাৰে সেইকথা সকীয়াই কৈছিল।

"আমি অসমীয়া নহওঁ দুখীয়া,
বুলি সান্ত্বনা লভিলে নহ'ব
আজিৰ অসমীয়াই নিজক নিচিনিলে
অসম ৰসাতলে যাব ।।"

এই গীতটিত তেখেতে অসমীয়াক নিজৰ অতীতৰ জয়গান গাই হাত সাৱটি বহি নাথাকি নতুন পুৰুষক নতুন অসম গঢ়িবলৈ আহ্বান জনাইছে। সাম্প্ৰতিক পৰিস্থিতিত এই গীতটিৰ প্ৰাসংগিকতা অপৰিসীম। অসমীয়াৰ প্ৰাপ্য নিজেই কাঢ়ি ল'ব নোৱাৰিলে অসমতেই অসমীয়াই নিজৰ স্থান হেৰুৱাব লাগিব। ন-পুৰণি সকলো অসমীয়াই নিজৰ শিপাৰ লগত সংযুক্ত হৈ থাকিও বিশ্ব দৰবাৰলৈ পোহৰমুখী যাত্ৰাৰ বাট মুকলি কৰি ৰখাৰ ওপৰত তেখেতে গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছে। জনতাৰ শিল্পী হাজৰিকাদেৱৰ গীতত প্ৰতিফলিত হৈ উঠিছিল প্ৰখৰ সমাজ চেতনা। স্বদেশ প্ৰীতিৰ লগতে বিশ্ব ভাতৃত্ববোধ, খাটি খোৱা জনতাৰ প্ৰতি সহমৰ্মিতা, শ্ৰেণী বৈষম্যৰ অনুপস্থিতি, জাতি-ধৰ্মৰ অহংকাৰ নকৰাকৈ শোষণ মুক্ত সমাজ গঢ়াৰ পণ তেখেতৰ গীতত ফুটি উঠিছিল। সামাজিক চেতনাৰ তীব্ৰতা তেখেতৰ শিল্পী জীৱনৰ আৰম্ভণিতে লিখা গীতত এইদৰে প্ৰকাশ পাইছিল -

"অগ্নিযুগৰ ফিৰিঙতি মই/ নতুন অসম গঢ়িম
সৰ্বহাৰাৰ সৰ্বস্ব/পুনৰ ফিৰাই আনিম"

ব'হাগ বিহুৰ সময়ত অসমৰ চুকে-কোণে কৰা সাংস্কৃতিক ভ্ৰমণে তেখেতক দিছিল নতুন অভিজ্ঞতা আৰু প্ৰেৰণা। গানৰ মাধ্যমেৰেই সমাজখন আগুৱাই নিবলৈ বিচাৰোঁতে তেখেতে অনুভৱ কৰিছিল যে নানা ষড়যন্ত্ৰৰ বলি হৈ অসমীয়া জাতিটো যেন অলপ দুৰ্বল হৈ পৰিছিল। সেয়েহে অতীতৰ শৌৰ্য – বীৰ্যৰ কাহিনীৰে নিজকে উদ্বুদ্ধ কৰোৱাই জাতীয় পৰিচয় ৰক্ষা কৰিবলৈ তেখেতে লিখিছিল,

"বৰদৈচিলা নে সৰুদৈচিলা নে
অসমৰ আকাশত বৰ বৰ চিলা
চিলাৰায়ৰ চিলা নে কাকতৰ চিলা নে
কাকতত থকা ভুৱা পৰিকল্পনা"

সেইদৰেই ১৯৮০ চনত লুইতপৰীয়া নতুন পুৰুষৰ অস্তিত্ব ৰক্ষাৰ আন্দোলনক সন্মান জনাইছিল এইদৰে -

"লুইতপৰীয়া ডেকা বন্ধু/ তোমাৰ তুলনা নাই
জীয়াই থকাৰ যুঁজত নামিছা/ মৃত্যু শপত খাই
পুৰণি পুৰুষে হাত সাবটি /বহুতো হেৰুৱালে
উদাৰতাক শতৰুৱে/ দুৰ্বলতা বুলি ল'লে"

তেখেতে ঘোষণা কৰিছিল যে ধমনীত শেষ বিন্দু ৰক্তকণিকা থকালৈকে স্বদেশ আৰু স্বজাতিৰ মান-সন্মানক কেতিয়াও নীলাম হ'বলৈ নিদিয়ে। বৰ অসমৰ প্ৰতিটো উচুপনিৰ প্ৰতিধ্বনিৰে দেশৰ ৰাজধানীত জোঁকাৰণি তোলাৰ উদ্দেশ্যে কালৰ এলান্ধু আঁতৰাই বন্ধ দুৱাৰ ভাঙি জ্যোতিৰ নতুন দিগন্তলৈ ওলাই আহিবলৈ তেখেতে ৰাইজক আহ্বান জনাইছিল -

"আহ আহ ওলাই আহ/ সজাগ জনতা
আহ আহ ওলাই আহ/ পোহৰ আনোঁতা
ৰামৰে দেশতে থকা ৰাৱণ বধোঁতে/ যায় যদি যায় জীৱনটো যাওক"

দেশৰ অস্থিৰ পৰিস্থিতিত আশাহত আৰু দিশহাৰা হোৱা নতুন প্ৰজন্মক সাহস আৰু বিশ্বাসেৰে সপোন দেখি, সংগ্ৰামৰ মাজেৰে ন পথ সজাবলৈ প্ৰেৰণা যোগাইছিল -

"তুমি নতুন পুৰুষ/তুমি নতুন নাৰী
অনাগত দিনৰ জাগ্ৰত প্ৰহৰী
কেঁচা জীৱন সোঁতক সিঞ্চন কৰি
সজাবা সমাজ নিজ হাতেৰে গঢ়ি "

১৯৭৩ চনৰ বাৰ্লিনৰ আন্তৰ্জাতিক ছেমিনাৰত তেখেতে কৈছিল— "গান সামাজিক পৰিৱৰ্তনৰ সুনিশ্চিত আহিলা। গান লিখিবলৈ বা গাবলৈ সমাজ সচেতনতাৰ খুব প্ৰয়োজন। সেই সমাজ সচেতনতা লৈ সৃষ্টি কৰি আছোঁ, সৃষ্টি কৰি যাম। মোৰ দৃঢ় বিশ্বাস সমাজ সচেতনতা হ'ল ইন্ধন, সামাজিক জাগৰণ হ'ল অগ্নি। এই অগ্নিয়ে দুষ্কৃতি পুৰি ছাই কৰি মাটিৰ সংস্কৃতিক

ন গজালি মেলাত সহায় কৰে।"

মহাবাহু ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ বুকুৰ পৰা গংগা, পদ্মা হৈ প্ৰশান্ত মহাসাগৰৰ সুবিশাল বক্ষলৈকে বিস্তৃত মহাজীৱনৰ যাত্ৰাৰ বৰ্ণিল জীৱন গাঁথাৰে অনুপম ডঃ ভূপেন হাজৰিকাৰ সামাজিক দায়বদ্ধতাৰ বিশেষ দুটা চানেকি তলত উল্লেখ কৰা হ'ল -

দেশৰ স্বাধীনতাৰ আশে-পাশে সেই সময়ৰ অসমৰ গভৰ্ণৰ ছাৰ মহম্মদ ছালেহ আকবৰ হাইদৰীয়ে হাজৰিকাদেৱৰ গীত শুনি তৃপ্ত হৈ তেখেতক উপহাৰ ৰূপে কিবা দিবলৈ বিচাৰোঁতে অসমৰ বাবে 'আকাশবাণী কেন্দ্ৰ' স্থাপন কৰোৱাৰ কথা কৈছিল। সেই অনুসৰিয়েই ১৯৪৮ চনত গুৱাহাটীত আৰু শ্বিলঙত আকাশবাণীৰ কেন্দ্ৰ স্থাপন হৈছিল।

২০০১ চনত ডিগবৈ শোধনাগাৰৰ এশ বছৰ পূৰ্তিৰ অনুষ্ঠানত তদানীন্তন প্ৰধানমন্ত্ৰী অটল বিহাৰী বাজপেয়ীৰ উপস্থিতিত 'গংগা বেহতি হ' কিউ' গীতটিৰ পৰিৱেশন শুনি বাজপেয়ী ডাঙৰীয়া খুব সুখী হৈ ডঃ ভূপেন হাজৰিকাদেৱক 'চামোচা' খাবলৈ বুলি লগ ধৰিছিল। সুযোগৰ সদ্ব্যৱহাৰ কৰি হাজৰিকাদেৱে মুমূৰ্ষু শোধনাগাৰটোৰ বকেয়া কেইবা কোটি টকাৰ ঋণ মাফ কৰি দিবলৈ অনুৰোধ কৰিছিল। সময়ত সেয়া হৈয়ো উঠিছিল।

এইজনেই আছিল লুইতপৰীয়া ডেকা ডঃ ভূপেন হাজৰিকা, যি প্ৰকৃতাৰ্থত 'মানুহ' হোৱাৰ গৌৰৱেৰে গৌৰৱান্বিত এজন ব্যক্তি-- গৌৰৱোজ্জ্বল এক সত্তা, যি সময় বালিত উত্তৰপুৰুষৰ বাবে অমৰত্বৰ চিহ্ন ৰাখি থৈ গৈছে। সমগ্ৰ বিশ্বতে বিৰল তেখেতৰ গীতৰ যি বৈচিত্ৰ্য, সেয়া হাজৰিকাদেৱৰ স্বকীয় প্ৰতিভাৰ চানেকি।

এই সামান্য লেখাৰে অসমী আইৰ চিৰ তৰুণ পুত্ৰজনৰ জন্ম-শতবৰ্ষত মোৰ ফালৰ পৰা নিৱেদন কৰিছোঁ অন্তৰভৰা শ্ৰদ্ধাৰ্ঘ্য।

অনুবাদ সাহিত্য আৰু অসমীয়া ভাষাত ইয়াৰ গুৰুত্ব

বৰ্ণালী ডেকা দাস

'ধৰেনে জনম কেৱে এই মৰতত
শিলাময় কৰি তাৰ হিয়া,
"এইয়ে মোৰ জন্মভূমি" বুলি মনে মনে
এবাৰো যি কোৱা নাইকিয়া।'

প্ৰথমবাৰ "স্বদেশ প্ৰেম" নামৰ এই কবিতাটিৰ শাৰীকেইটা পঢ়ি অনুভৱ হোৱা নাছিল যে এই কবিতাটি দৰাচলতে ছাৰ ৱাল্টাৰ স্কটৰ "Patriotism" নামৰ কবিতাৰ অসমীয়া অনুবাদ। বিদেশী ভাষাৰ কবিতা এটা কি ধৰনে অসমীয়া ভাষাৰ স্বকীয় পৰিচয় ৰাখি অনুৱাদ কৰি থলুৱা কৰিব পাৰি, এয়া তাৰেই প্ৰমাণ।

পৰৱৰ্তী সময়ছোৱাত ছাৰ আৰ্থাৰ কনান ডয়েল, চাৰ্লছ ডিকেন্স, মাৰ্ক টোৱেইন, এইছ. জি. ওৱেলছ, মেক্সিম গৰ্কীৰ লগতে জিম কৰবেট, এ.পি. জে আব্দুল কালাম ইত্যাদি অনেক লোকৰ সৃস্টিৰাশিৰ উপৰিও ৰামায়ণ, মহাভাৰত তথা ইলিয়াদ, ওদিছিৰ অসমীয়া অনুবাদ পঢ়ি বিশ্ব সাহিত্যৰ গভীৰতা অনুভৱ কৰিবলৈ ধৰিলোঁ।

সাধাৰণতে অনুবাদৰ পৰা সৃস্টিশীলতাক তথা অনুবাদকৰ স্বকীয়তাক নিলগাই ৰখা হয়। অথচ অনুবাদ সাহিত্যই সকলো ধৰণৰ ভৌগলিক আৰু ভাষিক সীমা অতিক্ৰম কৰি সকলোৰে মনৰ দিগন্ত আলোকিত কৰি তুলিব পাৰে আৰু সেয়েহে ইয়াৰ গুৰুত্ব অপৰিসীম। ASER অৰ্থাৎ অসম শিক্ষা সমীক্ষা ২০২২ ৰ এক প্ৰতিবেদনত কোৱা হৈছে যে পঞ্চম শ্ৰেণীত পঢ়া মুঠ ল'ৰা ছোৱালীৰ মাত্ৰ ২৪.৩% ইহে সাধাৰণ ইংৰাজী বাক্য বুজি পায়। অৰ্থাৎ অসমত এক বৃহৎ সংখ্যক লোকে আগ্ৰহ থাকিলেও বিশ্বৰ চহকী সাহিত্যৰ আনন্দ লাভ কৰাত ব্যৰ্থ হয়।   এই ক্ষেত্ৰত অনুবাদ সাহিত্যই এক সেতু হিচাপে কাম কৰি এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰিব পাৰে।

অসমীয়া ভাষালৈ অনুবাদ তথা ভাৱানুবাদৰ ব্যাপক প্ৰভাৱ দেখিবলৈ পোৱা যায় চৰ্তুদশ শতাব্দীৰ পৰা, যেতিয়া প্ৰখ্যাত কবি হেম সৰস্বতী, মাধৱ কন্দলী , তথা অনন্ত কন্দলীয়ে ৰামায়াণ আৰু মহাভাৰতৰ কিয়দংশ অসমীয়ালৈ অনুবাদ কৰি এই পুথিসমুহৰ জ্ঞান অসমৰ ৰাইজলৈ আগবঢ়াইছিল।

উল্লেখযোগ্য যে মাধৱ কন্দলীয়ে কৰা ৰামায়ণৰ অসমীয়া অনুবাদ পূব আৰু মধ্য ভাৰতৰ সৰ্ব প্ৰথম অনুবাদ বুলি গণ্য কৰা হয়। প্ৰাক-শংকৰী যুগত বেছিভাগ কবিয়ে অসমীয়া ভাষাত সংস্কৃত সাহিত্যৰ অনুবাদ গ্ৰন্থ প্ৰস্তুত কৰি অসমীয়া ভাষা আৰু সাহিত্যৰ বিকাশত যথেষ্ট অৰিহণা যোগাইছিল। কামৰূপ ৰাজ্যৰ বৰপেটাৰ এজন প্ৰখ্যাত গণিতজ্ঞ বকুল কায়স্থই “কিতাবত মঞ্জৰী” সংকলন কৰিছিল। “কিতাবত মঞ্জৰীত” ভাস্কৰ দ্বিতীয়ৰ ’লীলাৱতী’ৰ সংস্কৃতৰ পৰা অসমীয়া ভাষালৈ অনুবাদ অন্তৰ্ভুক্ত আছে। সেয়েহে, “ কিতাবত মঞ্জৰী” সম্ভৱতঃ অসমীয়া ভাষাৰ প্ৰথম অ-সাহিত্যিক অনুবাদ। “কিতাবত মঞ্জৰী” হৈছে অংক-গণিত, জৰীপ আৰু কিতাপ ৰখাৰ ওপৰত এক আনুষ্ঠানিক আৰু প্ৰণালীবদ্ধ কাব্যিক ৰচনা। কিতাপখনত বিভিন্ন শীৰ্ষৰ অধীনত ৰখা একাউণ্ট, আৰু ৰাজকীয় কোষাগাৰৰ পৰা সামগ্ৰীৰ শ্ৰেণীবিভাজন আৰু ষ্টক বুকত সেইবোৰৰ প্ৰৱেশৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে। ১৮৪৫ চনত নাথান ব্ৰাউনে ’কিতাবত মঞ্জৰী’ক দুটা ভাগত ভাগ কৰি “পদ-গণিত” আৰু “লীলাৱতী” হিচাপে ছপা কৰিছিল।

পিছৰ পৰ্যায়ত শ্ৰী মন্ত শংকৰদেৱৰ দ্বাৰা কৰা শ্ৰী মদ্ ভাগৱত আৰু ৰামায়াণৰ অনুবাদে অসমীয়া সমাজত পেলোৱা অবিস্মৰণীয় অৱদান সৰ্বজন বিদিত। ইয়াতে উল্লেখ কৰিব লাগিব যে এইসমূহ কৰ্মৰাজি আজিৰ যুগৰ সংজ্ঞা অনুসৰি প্ৰকৃত অনুবাদ নহয় যদিও ভাৱনাৰ প্ৰবাহৰ বাবে থকা অনুবাদৰ প্ৰথম বৈশিষ্টটো ইয়াত পূৰ্ণমাত্ৰাই আছিল।

বৃটিছ শাসনৰ কালছোৱাত ছপা কিতাপৰ আৰম্ভণি হোৱাৰ পাছৰে পৰা অন্যান্য ক্ষেত্ৰৰ লগতে অসমীয়া অনুবাদ সাহিত্যয়ো নতুন প্ৰাণ পায়। “অৰুণোদয়”ৰ পৰা আৰম্ভ হোৱা পৰম্পৰাক আগবঢ়াই হেমচন্দ্ৰ বৰুৱা, গুণাভিৰাম বৰুৱাই ইংৰাজী ভাষাৰ বহু কিতাপ অসমীয়া ভাষালৈ অনুবাদ কৰে। এই দিশতেই আগবাঢ়ি লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা, চন্দ্ৰ কুমাৰ আগৰৱালা, হেমচন্দ্ৰ গোস্বামী, পদ্মনাথ গোহাঞি বৰুৱা ইত্যাদি যুগনায়ক সকলে “জোনাকী” পত্ৰিকাৰ জৰিয়তে প্ৰাচ্য আৰু পাশ্চাত্য সাহিত্যৰ মাজত সেতু বন্ধাৰ কাম কৰে।

কবিতাৰ প্ৰসংগত কবি নৱকান্ত বৰুৱাই জাৰ্মান ভাষাৰ কবিতা পুথি Faust ৰ প্ৰথম আৰু দ্বিতীয় অংশৰ অসমীয়া অনুবাদ কৰিছিল। অৱশ্যে তেখেতে এই কিতাপৰ ইংৰাজী অনুবাদৰ পৰাহে অসমীয়া ভাষালৈ অনুবাদ কৰিছিল। তেখেতে ইয়াৰ উপৰিও দান্তে-ৰ “ডিভাইন কমেডি” ৰ প্ৰথম অংশ “ইনফাৰ্নো” ৰ অসমীয়ালৈ অনুবাদ কৰিছিল।

এইসকল মহানুভৱৰ কৰ্মৰাজিয়ে অসমীয়া ভাষী লোকসকলক বিশ্বৰ বিভিন্ন সাহিত্যৰ সৈতে পৰিচয় কৰাই দিয়াৰ লগতে অসমীয়া ভাষা সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰখনকো বিশেষভাৱে সমৃদ্ধ কৰিছে।

বিদেশী সাহিত্যৰ পৰিচিতিৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰয়াত হোমেন বৰগোহাঞিদেৱৰ অৱদানৰ বিষয়েও উল্লেখ কৰিব লাগিব। তেখেতৰ কিতাপসমুহত লাভ কৰা বিদেশী সাহিত্যৰ এচেৰেঙা পোহৰেও দেশ বিদেশৰ বহুৰঙী সাহিত্যৰ খিৰিকি মুকলি কৰিছিল আৰু ইয়াৰ প্ৰতি বহুতকে আকৰ্ষিত কৰিছিল। জনপ্ৰিয় অনুবাদ সাহিত্যৰ ভিতৰত বিশেষভাৱে উল্লেখ কৰিব লগীয়া কিছুমান ৰচনা হৈছে কেথেৰিন উডৰ "দ্য লিটল প্ৰিন্স" ৰ নিৰুপমা বৰগোহাঁইয়ে কৰা অনুবাদ "অকণমাণি কোঁৱৰ", অষ্ট্ৰিয়ান লেখক ষ্টেফান ঝ্‌ৱেইগৰ "লেটাৰ ফ্ৰম এন আনন'ন ৱোমেন" ৰ লক্ষ্যহীৰা দাসে কৰা অসমীয়া অনুবাদ "অপৰিচিত প্ৰেম", জন হেনৰী পেটাৰছনৰ "দ্য মেন ইটাৰছ অৱ ছাভো" ৰ যতীন্দ্ৰ কুমাৰ শৰ্মাই কৰা অনুবাদ "আফ্ৰিকাৰ মানুহ খোৱা বাঘ", চাৰ্লছ ডিকেন্সৰ "দ্য গ্ৰেট এক্সপেক্টেচনছ" ৰ শ্বাকিল জামাল ছাৰে কৰা অনুবাদ "অভিলাষ", এইচ. জি. ওৱেলছৰ "দ্য ইনভিজিবল মেন"ৰ চৈয়দ আজিজুল হুছেইনে কৰা অনুবাদ "অদৃশ্য মানুহজন", আৰ্থাৰ চি ক্লাৰ্কৰ "২০০১: এ স্পেচ অডিচি" ৰ দীনেশ চন্দ্ৰ গোস্বামীয়ে কৰা "২০০১: এখন মহাকাশ ওদিচি, ৰবাৰ্ট লুইছ ষ্টিভেনছনৰ "কিড্‌নেপড্‌" ৰ উৎপল দত্তই কৰা অনুবাদ "অপহৃত", জুল ভাৰ্নৰ "এৰাউণ্ড দ্য ৱৰ্ল্ড ইন এইটি ডেজ" ৰ সৌৰভ কুমাৰ চলিহাই কৰা অনুবাদ "আশী দিনত পৃথিৱী পৰিভ্ৰমণ" ইত্যাদি। সংক্ষেপতে ক'বলৈ হ'লে অতীজৰে পৰা অনুবাদমূলক ৰচনাই অসমীয়া সাহিত্যক সমৃদ্ধ কৰি আহিছে।

বিশ্বৰ কালজয়ী সাহিত্য ৰাজিৰ অসমীয়া অনুবাদ কৰি অসমত ইয়াৰ সক্ৰিয় প্ৰচাৰ আৰু বিতৰণৰ ব্যৱস্থা কৰিলে অসমীয়া সাহিত্য জগতৰ বাবে এক আদৰণীয় পদক্ষেপ হ"ব। সম্প্ৰতি নেশ্যনেল বুক ট্ৰাষ্টে এই দিশত অগ্ৰণী ভূমিকা লৈ আছে যদিও অসম সাহিত্য সভাৰ দ্বাৰাও এই ক্ষেত্ৰত উদ্যমী ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিলে অসমীয়া সমাজ উপকৃত হ'ব।

আমি আশাকৰোঁ যে অনুবাদ সাহিত্যক উদগনি দিয়াৰ বাবে উচিত দিশত লোৱা পদক্ষেপে আমাক লুইতৰ পৰা মিছিছিপিলৈ নোযোৱাকৈয়ে গৰ্কীৰ কথাবোৰ মাৰ্ক টোৱেইনৰ সমাধিত বহি শুনিবলৈ পোৱাৰ মাদকতা দিব পাৰিব।

ৰীতি-নীতি,পৰম্পৰাৰ মাজত বিজ্ঞান: কিছু আলোকপাত

অঞ্জন কুমাৰ দাস

মানুহ মাত্রেই সামাজিক প্ৰাণী আৰু প্ৰায় সকলোৱে ৰীতি-নীতি, সামাজিক পৰম্পৰাৰ মাজেৰেই জীৱন যাপন কৰে। সময়ত, ভৌগোলিকভাবে আৰু সম্প্ৰদায়, ধৰ্ম আদিৰে একীভূত অঞ্চলৰ জনসাধাৰণে পালন কৰা লোকাচাৰে লোককৃষ্টিৰ ৰূপ পৰিগ্ৰহণ কৰে। অধ্যয়নৰ বাবে ‘‘ন-ধৰ্তব্য’’ বুলি ভবা কিছুমান অলিখিত পৰম্পৰাই সমাজ একোখন বহুসময়ত সাংস্কৃতিকভাবে বান্ধি ৰাখে। ভাৰতবৰ্ষৰ দৰে বহুধাবিভক্ত দেশত পৰম্পৰা, ৰীতি-নীতি বৰ্হিভূত সমাজ এখন কল্পনা কৰা কঠিন।

পৰম্পৰাৰ শৈক্ষিক সংজ্ঞাক বাদ দিও সহজকৈ ক’ব পাৰি যে উত্তৰাধিকাৰী হিচাপে প্ৰজন্ম সমূহে লাভ কৰা মতামত, বিশ্বাস, ৰীতি-নীতি বা জ্ঞানকে পৰম্পৰা বুলি বুজাব পাৰি। বহুসময়ত ই ঈশ্বৰীয় কৰ্তৃত্ব থকা বুলি ধৰা মতবাদক বুজায়। আনহাতে বিজ্ঞান হৈছে পদ্ধতিগত আৰু প্ৰণয়ন কৰা জ্ঞান। সময়ৰ সোঁতত এই বিজ্ঞান থকা ৰীতি-নীতি বোৰ অন্ধবিশ্বাসলৈ পৰিবৰ্তিত হয় আৰু আধ্যাত্মিকতাৰ লগত সংপৃক্ত অংশ হে বৰ্তি থাকিল। এইবোৰক প্ৰশ্নৰ পৰাও দূৰত ৰখা হ’ল।

একৈশ শতিকাৰ বিজ্ঞানৰ জয়-জয় ময়-ময় অবস্থাতো বিজ্ঞানমনস্ক মনৰ অভাবে চলিত সামাজিক ৰীতি-নীতিৰ নামত চলা অন্ধ-বিশ্বাসবোৰৰ ওপৰত প্ৰশ্ন কৰিব নোৱাৰাৰ পৰিস্থিতিৰ সৃষ্টি কৰে। আমাৰ সমাজত পুৰনি ৰীতি-নীতিৰ আঁৰত থকা বিজ্ঞান লিখিত অবস্থাত উপলব্ধ নহয়। পশ্চিমীয়া সমাজত এনে ৰীতি-নীতিৰ পৰ্যায়ক্ৰমে লিপিবদ্ধ হোৱাৰ পৰম্পৰা আছে।

সময় সলনি হৈছে, ভাৰত চৰকাৰে পৰম্পৰাগত জ্ঞান, চিকিৎসা পদ্ধতি, আয়ুৰ্বেদৰ বিজ্ঞানভিত্তিক গৱেষনা পত্ৰ প্ৰকাশৰ বাবে প্ৰকল্প হাতত লৈছে।

এই লিখনিত মাত্ৰ কেইটামান সৰু উদাহৰন দিব বিছাৰিছো, য’ত পৰম্পৰা, ৰীতি-নীতিত বিজ্ঞানৰ উপস্থিতি অনুভৱ কৰিব পাৰে।

১) নাৰীৰ ঋতুস্ৰাৱ : ই এক প্ৰাকৃতিক প্ৰক্ৰিয়া। এই সময়ত মহিলাসকল শাৰীৰিক ভাবে দুৰ্বল হৈ থাকে। শাৰীৰিক শ্ৰমত জটিলতা থাকে। ৰীতি-নীতিৰ আলম লৈ মহিলাসকলক সামাজিক সংশ্ৰৱৰ পৰা দূৰৈত ৰাখি আৰাম দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰা হ'ল। লগতে চাফ-চিকুণতা আদিৰ প্ৰতি গুৰুত্ব দিয়া হ'ল।

২) দাহ সংস্কাৰ কৰ্ম আৰু স্নান : এই কৰ্মৰ পাছত স্নান কৰা হয়। মানুহৰ বিভিন্ন ৰোগত মৃত্যু হয়। মৃতদেহৰ বীজাণু বতাহত বিয়পাৰ সম্ভাৱনা থাকে। কাষলৈ যোৱাজনৰ শৰীৰলৈ বীজাণু সংক্ৰমিত হ'ব পাৰে আৰু আহি ভালকৈ গা নুধুলে হয়তো আক্ৰান্তও হ'ব পাৰে। গতিকে ৰীতি-নীতিৰ আধাৰত স্নানক দাহ সংস্কাৰ কৰ্মৰ পাছত অত্যাৱশ্যকীয় নিয়ম কৰা হ'ল।

৩) কঁাহ বা পিতলৰ পাত্ৰত টেঙা নোখোৱা : এচিডৰ লগত ধাতুৰ ৰাসায়নিক বিক্ৰিয়া হৈ তাৰ ফলত শৰীৰত হ'ব পৰা হানিৰ কথা জানিয়েই ইয়াক মাত্ৰ "নাপায়" বুলি পৰম্পৰাতে সামৰি থলে।

৪) ৰাতি কাপোৰ চিলোৱা বেজি খুজিব নাপায়: কম পোহৰত হয়তো বেজীটো মাটিত পৰি যাব পাৰে আৰু আন কাৰোবাক বিন্ধিব পাৰে। শৰীৰত আঘাত দিয়াৰ লগতে অইন ৰোগৰ কাৰকো হ'ব পাৰে।

৫) শৌচ কৰাৰ পাছত স্নান : শৌচাগাৰত নতুন নতুন বীজানুৰ জন্ম হব পাৰে আৰু ই আহি আমাৰ শৰীৰত প্ৰবেশ কৰিব পাৰে। গতিকে শৌচ কৰি আহি গা ধোৱা এক নিয়ম বা ৰীতিৰ মাজলৈ অনা হৈছিল।

এনেকুৱা বহুতো উদাহৰণ আছে। এইবোৰক বিজ্ঞানমনস্ক ভাবে গভীৰ অধ্যয়নৰ প্ৰয়োজনীতা সময়ৰ আহ্বান। এনে আলোচনাই বিজ্ঞানমনস্ক হোৱাত সহায় কৰাৰ উপৰিও সমাজত পৰম্পৰাগত ভাবে চলি অহা বহুতো কু-প্ৰথা বা অন্ধ-বিশ্বাস আঁতৰোৱাতো সহায় কৰিব।

লটিঘটি: চুঙাপিঠা

মনমী ভট্টাচাৰ্য্য

নোপোৱাটোলৈ আপছোছ আৰু দূৰত থকাটোৰ প্ৰতি হাবিয়াস আমাৰ স্বভাৱজাত বৈশিষ্ট্য। মানে টানটো বেছি। এয়া একধৰণৰ দুৰ্বলতা বুলিয়েই ক'ব পাৰি। অসমীয়া খাদ্যৰ প্ৰতি মোৰ টান প্ৰবাসী হোৱাৰ পৰা বাঢ়িবলৈ লৈছিল। তাৰ ভিতৰত পিঠা-পনা অন্যতম। বিশেষকৈ চুঙাপিঠা। চুঙাপিঠা সময়বিশেষ, তদুপৰি বনাওতে কষ্ট কৰিবলগীয়া হয়। কলগছ কাটি আনি আখল সজোৱা, কুমলীয়া জাতি বাঁহ বিচাৰি অনা, জুই দিবলৈ খেৰ অনা, মুঠতে এশ এবুৰি কাম। সঠিক অনুপাতত দুই তিনিবিধ চাউল মিহলোৱা, গুৰি খুন্দা, নাৰিকল ৰোকা, এইবোৰ যেনিবা ঘৰতে হয়। এক বিশাল আয়োজন। এইজাতীয় কামবোৰৰ বাবে আমাৰ গাঁৱত মুষ্টিমেয় সংখ্যক সিদ্ধহস্ত ব্যক্তি আছিল । আমি চহৰলৈ অহাৰ পিছতো তাৰে এগৰাকীক প্ৰতিবছৰ এই বিশেষ আয়োজনৰ দিনা মাতি অনা হৈছিল। বিশেষকৈ বাঁহ, খেৰ আদি যাৱতীয় সামগ্ৰী তেৱেঁই যোগান ধৰে।

মোৰ বিয়াৰ পিছত প্ৰথম চুঙাপিঠাৰ বতৰ। শহুৰ দেউতাই কেনেকৈ যে উমান পালে মোৰ পিঠাৰ প্ৰতি থকা দুৰ্বলতাৰ কথা। গম পালে মানে শুনানী আহিল, এইবাৰ আয়োজন তাত হ'ব লাগিব। গতিকে মোৰ ইতঃস্তত বোধ খিনি সম্পূৰ্ণ আওকাণ কৰি আয়োজনৰ দিন স্থিৰ কৰা হ'ল। মই ক'লো, মোৰ চিনাকি খুৰাজনক মাতিলে যাৱতীয় খিনি কৰি দিব। তেওঁ পাকৈত। সবে একেমুখে ক'লে যে তেনেধৰণৰ সহায়ৰ প্ৰয়োজন নাই, তেখেতসকলে নিজেই বনাই আহিছে। নতুন বোৱাৰী। মনে মনে থাকিলোঁ।

সেই বিশেষ দিনটো আহিল । গতানুগতিক চলি থাকিল প্ৰাত্যহিক সকলো কামকাজ। পুৱাৰ জলপান হ'ল। নাই, একো উমঘাম নাই। দুপৰীয়াৰ সাজও হ'ল। মই এবাৰ ভাবিলোঁ, পাহৰিলেই চাগে। মনৰ খুদুৱনি ৰখাব নোৱাৰি উত্থাপন কৰিলোঁ বিষয়টো। আকৌ একেমুখে উত্তৰ আহিল, মই চিন্তা কৰিব নালাগে। এইবাৰ কিন্তু মই আশ্বস্ত হ'ব পৰা নাই। ভিতৰি একধৰণৰ অস্থিৰতাত ভুগিছোঁ। মাজে মাজে নিজেই নিজক প্ৰবোধ দিছোঁ, মোক চিন্তা কৰিবলৈ মানা কৰিছে। মোৰ বাবেই আজিৰ বিশেষ দিন। মই ভাল পাওঁ বাবে। বেলি লহিয়ালে। ঘড়ী টোলৈ চালো। পাঁচটাৰ সংকেত দিছে। হঠাৎ দেখিলোঁ শহুৰ দেউতাই স্কুটাৰখন ৰখাই গেট খুলি আছে। হাতত এটা টোপোলা। কেতিয়া যে বজাৰলৈ গৈছিল মনেই কৰা নাছিলোঁ। মনটো ভাল লাগি গ'ল।

মোক চাৰপ্ৰাইজ দিবলৈ মোৰ অলক্ষিতে আয়োজন! কিন্তু সেই অনুভৱ মাথোঁ পাঁচমিনিটৰ! তাৰ পিছতেই চমন আহিল পাকঘৰৰ পৰা। মোৰ ষষ্ঠ ইন্দ্ৰিয় শুদ্ধ প্ৰমাণিত হ'ল।

মোৰ মূৰত চিন্তা বোৰ এটা এটাকৈ কোনে জানো কেতিয়া জাপি দি গ'ল। ফাট মেলা বসুমতী ধৰণৰ চিট্যুৱেশ্বন! কিনি অনা চাউলৰ গুৰি এপেকেট মোৰ হাতত। মই ঢেকীত কষ্ট পাম বুলি অনাইছে। বৰা চাউল বিচাৰি পাকঘৰটো প্ৰায় তহিলং কৰিলোঁ (ক'বলৈ পাহৰিছিলোঁ , শাহু হঠাৎ নামঘৰলৈ যাবলগীয়া হৈছিল।)। মিক্সিটো উলিয়াই লওঁতেই বিদ্যুতৰ লীলা! বহি থাকিলোঁ। বৰা চাউল খিনি শুকোৱাৰ সময়লৈ আহিল যেনিবা বিদ্যুৎ। নাৰিকল নাই, চেনিও নালাগে হেনো। নিমখীয়া চুঙাপিঠাহে খায় হেনো তেওঁলোকে। সি যি নহওঁক, পিঠাৰ মিক্সাৰ ৰেডী কৰি আছুতীয়া কেঁচা পাকঘৰটোলৈ গমন কৰিলোঁ। তাত সব ৰেডী হৈ আছে বুলি কোনে জানো কৈ গৈছিল।

গৈ দেখোঁ, এটা সৰু মাটিৰ চৌকা। সেয়ে আখল আজিৰ। কলগছৰ কি প্ৰয়োজন! খেৰ ও নালাগে। সৰু সৰু কাঠৰ চলিয়া বোৰ আছেই। চুঙা কেইটা ধোওঁতে বুজিলোঁ বাঁহ কুমলীয়া নহয়। মুঠতে সকলো সুকলমে হৈ আছিল। মোৰহে হিতাহিত ক্ৰমান্বয়ে লোপ পাই আহিছিল। চুঙা কেইটাত যে সামান্য ফাট কৰি দিব লাগে সেই হুঁচ নাথাকিল। এইবাৰ জুই দিয়াৰ পাল। সকলো লাজ সংকোচ নেওচি কৈ দিলোঁ, এই ফেৰা মই নোৱাৰিম। ঘৰত দেখা ঠিকেই পাওঁ, কিন্তু হাত দি পোৱা নাই। কিছু সময় গুনা-গঠাৰ অন্তত চুবুৰীয়া জেঠা এজনক মতাই অনাই হ'ল। পিন্ধনত সামান্য চুটি কৈ ধুতি এখন আৰু গাত এড়ী চাদৰ। এইজন ডাংকোপ জেঠা। কিছুদিনৰ ভিতৰতে তেখেতৰ বিষয়ে বহুতো কথা শুনিছোঁ। মানুহজন আত্মপ্ৰশংসা কৰাত ব্যস্ত যদিও বহুত হেল্পফুল। মই ইপিনে পাকঘৰ সামৰাত লাগিলোঁ। হঠাৎ এটা চিঞৰ শুনি দৌৰি গলোঁ পিঠা পোৰা ঠাইলৈ। এনেয়ে চুঙাটোৰ খোলাপিনে চুঙা পিঠা অলপ ওলাই আহে । সেয়া দেখি আহিছোঁ। কিন্তু ই কি !

প্ৰায় আটাইকেইটা চুঙাৰ পৰা পিঠাসদৃশ অৰ্ধ গোটা পদাৰ্থবিধ আহি উফৰি পৰিছে জেঠাৰ কোঁচত আৰু ভৰিত। নোমাল ভৰি। ইপিনে বৰা চাউলৰ আঠা। কোনোপধ্যেই এৰুৱাব পৰা নাই। নলী বন্দুকৰ পৰা বাৰুদ ওলাই যেন বিধ্বস্ত কৰিছে জেঠাক। বেছেৰা মানুহজনলৈ বেয়াও লাগিল। কিন্তু ফাট কৰি নিদিয়া চুঙাৰ ৰহস্য ফাদিল হোৱাৰ গোন্ধ পাই বিশেষ সহানুভূতি দেখুৱাৰ পৰা বিৰত থাকিলোঁ।

বি*:* দ্ৰ*:* সিদিনাৰ পৰা ডাংকোপ জেঠা চুঙাপোৰা জেঠা হ'ল।

এইটোৱেই আৰম্ভনি

চৈয়দ আফজল হুচেইন

হোষ্টেলত আগতে কাহানিও থাকি পোৱা নাই। থকাৰ আগ্ৰহ তেনেকৈ নাছিল নাইবা প্ৰয়োজনো হোৱা নাছিল। মই ঘৰতে থাকি স্কুল, কলেজলৈ গৈ বহুত সুখ শান্তিৰে আছিলোঁ। কোনো ধৰণৰ চিন্তা নাই। লগৰ কেইজনৰ লগত ফুৰিছোঁ, চিনেমা চাইছোঁ, আড্ডা মাৰিছোঁ। চিন্তা কৰিবলে ঘৰত মা দেউতা আছেই নহয়!

কিন্তু এই যে আজি ৰাতি এনেকৈ এক বজাত হোষ্টেলৰ কোঠালীত সাৰে থাকি জীৱনৰ কথা ভাবি আছোঁ, সেইটো জানো আগতে কেতিয়াবা কৰিছিলোঁ? মনত পৰা নাই একেবাৰে। এইবোৰ ভাবি থাকোতেই দুৱাৰত কোনোবাই টুকুৰিয়ালে।

"ঐ ৰাজা, দুৱাৰ খোল !"

"অৰ্ণৱ নেকি? কি হ'ল ?"

"তেনেকৈ একো হোৱা নাই। বচ্ , বি-চি-এন হোষ্টেলত চিনিয়ৰে মাতিছে। আমাৰ লগত চিনাকি হ'ব বোলে।"

এই চিনাকি পৰ্বটোৰ বিষয়ে হোষ্টেললৈ অহাৰ অগতে শুনিছোঁ কেইবাবাৰো। বহুতৰে মুখত শুনিছিলোঁ যে তেজপুৰ বিশ্ববিদ্যালয়ত হেনো ৰেগিং নহয়। অৰ্ণৱৰ মাতত মই আকৌ মোৰ সপোনৰ ৰাজ্যখনৰ পৰা দিঠকলৈ উভতি আহিলোঁ।

এনেও বেছিকৈ ভবাৰ অভ্যাস মোৰ নাই। সেইকাৰনে যি হ'ব হৈ থাকিব বুলি ভাবি চাৰ্টটো আৰু হাৱাই চেন্দেলযোৰ পিন্ধি বি-চি-এন হোষ্টেললৈ ওলালোঁ।

বাহিৰত আমাৰ বিভাগৰ প্ৰায় আটাইকেইজন সহপাঠী আমালৈ ৰৈ আছে । সকলোকে একেলগে দেখি মনটো অলপ পাতল পাতল লাগি গ'ল। আমি ইমানবোৰ আছোঁ যেতিয়া, কিবা হ'লে আমিও সুদাই নেৰোঁ। এইটো মোৰ মনৰ কথাহে দেই ! আনে কি ভাবিছে মই নেজানো।

হোষ্টেললৈ অহা কেইদিনমান হৈছেহে। তেনেকৈ বন্ধু বুলিবলে অৰ্ণৱ আৰু টিংকুৰ লগতেই ভালদৰে কথা হৈছে। বাকীবোৰক নামে মানুহে চিনিবলৈ আৰু অলপ দিন লাগিব।

"আমি ইয়াতে এনেদৰে ৰৈ থাকিম নেকি?" জুমৰ মাজৰ পৰা প্ৰাঞ্জলে মাত লগালে। প্ৰাঞ্জল মোৰ কাষৰ কোঠালিটোত থাকে। গহপুৰত ঘৰ । খুব ভদ্ৰ ল'ৰা।

প্ৰাঞ্জলৰ কথাত যেন আটাইবোৰলৈ হুঁচ অহিল।

“আমি বি-চি-এনৰ কোনটো ৰুমলৈ যাব লাগিব ?” মই অৰ্ণৱক সুধিলো।

“ৰুম নম্বৰ ২০৭ ” অৰ্ণৱে কলে। আমি আৰু সময় নষ্ট নকৰি বি-চি-এন হোষ্টেললৈ খোজ দিলোঁ।

বি-চি-এন হোষ্টেলটো বেছি দূৰত নহয়। আমাৰ হোষ্টেলৰ পৰা ওলাই খুব বেছি ১০০ মিটাৰ আঁতৰত ব্ৰহ্মপুত্ৰ ছাত্ৰ নিবাস, চমুকৈ বি-চি-এন। পাঁচ মিনিটমানৰ পাছত আমি ৰুম নম্বৰ ২০৭ৰ সন্মুখত উপস্থিত হলোঁ। আমি কমেও ১৫ জন সহপাঠীয়ে এজনে আনজনৰ মুখলৈ চাই আছোঁ। মন উগুল থুগুল, কিয়নো বেছিভাগৰে এইয়া প্ৰথম হোষ্টেলীয়া জীৱন। দুৱাৰৰ সিপাৰে আমাৰ কাৰণে কি ৰৈ আছে কোনেও ভালকৈ নেজানো।

অৰ্ণৱৰ আগৰ হোষ্টেলৰ অভিজ্ঞতা আছে। সি লাহেকৈ মোৰ কাণত আহি ক’লে “ভিতৰত যদি কি কৰি ভাল পাৱ বুলি সোধে, তই গান গায় ভাল পাওঁ বুলি ক’বি অৰু গান এটা গাই দিবি। বাচি যাবি।”

মই গান তেনেকৈ নেগাওঁ। আচলতে গান নাগাওঁ বুলি ক’লেহে শুদ্ধ হ’ব। কিন্তু মই গান শুনি খুব ভাল পাওঁ। অসমীয়া গান বুলি ক’লে মোৰ মনত জুবিনৰ বাহিৰে আন কাৰো নাম নাহে। এনেকুৱা নহয় যে মই আন কোনো গায়কৰ গান শুনা নাই। কিন্তু প্ৰথম যেতিয়া মই জুবিনৰ মুখত ‘এন্ধাৰ হব নোৱাৰো’ গানটো শুনিলোঁ, সেইদিনা মোৰ কাৰণে অসমীয়া গানৰ সংজ্ঞা সম্পূৰ্ণ সলনি হৈ গ’ল। জুবিনৰ গান গোৱা শৈলী, তেওঁৰ কণ্ঠ, তেওঁৰ লিখনি, আটাইবোৰ মিলি মোক এখন বেলেগ পৃথিৱীলে লৈ গ’ল। মোৰ আন কোনো অসমীয়া গায়কৰ গান শুনি ভাল নলগা হ’ল।

“ঐ ল’ৰাহঁত, ভিতৰলৈ সোমাই নাহ কিয়?” কোনোবা এজনৰ মাতত মই আকৌ দিঠকলৈ ঘুৰি আহিলোঁ। মূৰ তুলি দেখিলোঁ যে ২০৭ নং ৰুমৰ দুৱাৰ খোলা আছে আৰু ৬-৭ জন চিনিয়ৰ দাদা বিচনা এখনত বহি আছে । আমি সেমেনা-সেমেনিকৈ ৰুমটোৰ ভিতৰত সোমালোঁ। আমি আটাইকেইজন কোনোমতেহে কোঠাটোত জুৰিছোঁ ।

“তোৰ নামটো কি?” আমি ইজনে সিজনৰ মুখলৈ চাই থাকোতেই চিনিয়ৰ কেইজনৰ মাজৰ পৰা এজনে সমুজ্জলক আঙুলিয়াই সুধিলে।

“মোৰ নাম সমুজ্জল , দাদা।”

“ঘৰ ক’ত?” “মঙলদৈত।”

“তই কি কৰি ভাল পাৱ? মানে তোৰ হবি কি?”

“মই দাদা কিতাপ পঢ়ি বহুত ভাল পাওঁ।”

“শাস্ত্র পঢ়ি পাইছ?”

“মই ৰামায়ণ আৰু মহাভাৰত গো-গ্ৰাসে গিলিছোঁ ।”

সমুজ্জলৰ কথা শুনি আটাইকেইজন চিনিয়ৰে একেলগে হাঁহি দিলে। আমাৰ মাজৰ দুজনমানৰো হাঁহি উঠিলে। কথাটো মই ভালকৈ বুজি নেপালেও এইটো গম পালোঁ যে শাস্ত্র মানে ৰামায়ণ আৰু মহাভাৰতৰ কথা সোধা নাই৷ হোষ্টেলত থাকি শাস্ত্ৰৰ আচল অৰ্থটো বুজিবলৈ বেছিদিন নেলাগিল।

তাৰ পাচত হঠাৎ এজনে মোলৈ চাই সুধিলে, “তই আমাৰ হিমাংশুৰ ৰুমমেট নহয় জানো?”

“হয় দাদা।”

“তই কি কৰি ভাল পাৱ? ইয়াৰ দৰে তোৰো শাস্ত্ৰ পঢ়াত ৰাপ নেকি?”

“নাই দাদা, মই মানে অলপ অলপ গান গাই ভাল পাও।”

“বঢ়িয়া! কিন্তু অলপ অলপ নহ’ব, পুৰাকৈ গান এটা শুনাব লাগিব। ভালকৈ গাবি গানটো, নহ’লে শাস্ত্ৰ পঢ়ি শুনাব লাগিব।” এইবুলি কৈ আটাইকেইজনে একেলগে হাঁহি দিলে।

গান নেগালেও, জুবিনৰ প্ৰায়বোৰ গান মোৰ কণ্ঠস্থ। সেয়ে যি হয় হ’ব বুলি মই জুবিনৰ ‘মায়াবিনী’ গানটো গাবলৈ আৰম্ভ কৰিলোঁ।

“মায়াবিনী ৰাতিৰ বুকুত, দেখা পালো তোমাৰ ছবি....”

গানটো গোৱা কিমান ভাল হৈছে ক’ব নোৱাৰোঁ, কিন্তু শুদ্ধকৈ যে গাইছোঁ সেইটো নিশ্চিত।

অলপ সময়ৰ কাৰণে যেন ৰুমটোত মানুহ-দুনুহ নাইকিয়া হৈ পৰিল। কাৰো মুখত মাত নাই।

“অহা মাহত হ’বলগীয়া ফ্ৰেচাৰছ অনুষ্ঠানত তই গাবই লাগিব।” চিনিয়ৰ কেইজনৰ মাজৰ পৰা এজনে হঠাৎ মাত লগালে।

মই প্ৰথমবাৰ এনেকৈ আনৰ আগত গান গাইছোঁ, এইটো মোৰ কাৰণে অলপ অগতানুগতিক।

চিনাকি পৰ্ব শেষ হোৱাৰ পাছত যেতিয়া মই লগৰকেইজনৰ লগত বাহিৰলৈ ওলালোঁ, মোৰ মনত জুবিনৰ ‘শব্দ’ গানটোৰ প্ৰথম কেইফাঁকি বাৰে বাৰে প্ৰতিধ্বনিত হবলৈ ধৰিলে...

“এইটোৱেই আৰম্ভণি, প্ৰথম আমি শিকিছিলোঁ, বুজি পাইছিলোঁ নিজক, নিজৰ অস্তিত্বক, ই প্ৰথম শব্দ...”

সাহিত্য সভাৰ সংস্পৰ্শ

ঋতুপৰ্ণ খাউণ্ড

অসম সাহিত্য সভাৰ সংস্পৰ্শ সৰুৰে পৰাই পাইছোঁ। দেউতাৰ লগত সৰুতে গৃহচহৰ বোকাখাতস্থিত পুৰুতি সাহিত্য সভা ভৱনটিলৈ প্ৰায়ে যোৱা হৈছিল। দেউতা প্ৰয়াত গোলাপ খাউণ্ড বোকাখাত শাখাৰ সভাপতিও আছিল। এবাৰ বোকাখাতত অনুষ্ঠিত হোৱা অসম সাহিত্য সভাৰ কাৰ্যনিৰ্বাহক অধিবেশনত তেতিয়াৰ সভাপতি তথা দৈনিক অসম কাকতৰ মূখ্য সম্পাদক কীৰ্তিনাথ হাজৰিকাদেৱক তেনেই ওচৰৰ পৰা পাইছিলো। সভাপতিক লৈ কৰা বৰ্ণাঢ্য শোভাযাত্ৰাত আমিও ভাগ লৈছিলোঁ।

তাৰোপৰি ১৯৯৪ চনত অনুষ্ঠিত হোৱা সাহিত্য সভাৰ মৰিগাঁও অধিবেশনখনিলৈও গৈছিলোঁ। তেতিয়া আমি হাইস্কুলীয়া ছাত্ৰ। সভাৰ বিদায়ী সভাপতি ড°ভূপেন হাজৰিকাক চোৱাৰ বৰ হাবিয়াস আছিল। পিছে দেখা নাপালোঁ। সেইবাৰৰ সভাৰ সভাপতি আছিল ড° লীলা গগৈদেৱ।

তাৰ পিছত ১৯৯৬ চনত গৃহচহৰ বোকাখাতত অনুষ্ঠিত হোৱা সভাৰ বাৰ্ষিক অধিবেশনখনি বৰ ওচৰৰ পৰা পাইছিলোঁ। বিশিষ্ট গল্পকাৰ, ঔপন্যাসিক, পদাৰ্থ বিজ্ঞানৰ অধ্যাপক ড°লক্ষ্মীনন্দন বৰা সেই অধিবেশনৰ সভাপতি আছিল। সেইবাৰ অধিবেশনৰ লগত সংগতি ৰাখি এখন বিজ্ঞান সন্মিলনো অনুষ্ঠিত হৈছিল। সন্মিলনখনিত সভাপতিত্ব কৰিছিল বিশ্বনাথ মহাবিদ্যালয়ৰ ৰসায়ন বিভাগৰ অধ্যাপক, বিজ্ঞান বিষয়ৰ সুলেখক ড° ক্ষীৰধৰ বৰুৱাদেৱে। বোকাখাতৰ সমীপৰ হাতীখুলি চাহবাগিছাত শৈশৱ যাপন কৰা বলিউড জগতৰ যশস্বী সংগীত পৰিচালক সলীল চৌধুৰীৰ সোঁৱৰণত অধিবেশনৰ সাংস্কৃতিক মঞ্চখনি উচৰ্গা কৰা হৈছিল। বিশিষ্ট সাংবাদিক কুলদীপ নায়াৰে মুকলি সভাত অংশগ্ৰহণ কৰিছিল। অধিবেশনৰ লগত সংগতি ৰাখি দেউতাৰ এখনি গল্প সংকলনো প্ৰকাশ কৰা হৈছিল। সংকলনটিৰ নাম আছিল অচিন পথৰ সীমা। সমন্বয় ভূমি নামৰ অধিবেশনথলীত আনন্দেৰে বিচৰণ কৰি ফুৰাৰ সেয়া আছিল এক অনন্য অভিজ্ঞতা আৰু অনুভূতি।

ৰামধেনু আলোচনীত গল্পকাৰ ৰূপে আত্মপ্ৰকাশ কৰা দেউতা গোলাপ খাউণ্ডৰ এখন কিতাপ অসম সাহিত্য সভাই প্ৰকাশ কৰি উলিয়াইছিল। চাহবাগিছাৰ জীৱনৰ ওপৰত আধাৰিত কিতাপখনৰ নাম আছিল “চাহবাগিছাৰ অসমীয়া”।

মোৰ মাতৃও অসম সাহিত্য সভাৰ আজীৱন সভ্য। এতিয়া মই নিজে নয়দা শাখাৰ জৰিয়তে অসম সাহিত্য সভাৰ আজীৱন সভ্য হ’বলৈ পাই ধন্য মানিছোঁ। আশাকৰোঁ এই শাখাটিয়ে অসমীয়া ভাষা সাহিত্যৰ প্ৰসাৰ আৰু প্ৰচাৰৰ ক্ষেত্ৰত এক অনন্য ভূমিকা ল’ব।

অসম সাহিত্য সভাৰ ৰহা অধিৱেশনৰ মূল তোৰণ

Image Credit : Ankur Jyoti Dewri, CC BY-SA 4.0, via Wikimedia Commons

অসম সাহিত্য সভাৰ বৰপেটাৰোড অধিৱেশনৰ মূল তোৰণ

Image Credit : Homen Biswas, CC BY-SA 3.0, via Wikimedia Commons

নয়দাৰ পৰা এক অনন্য যাত্ৰা: বৰ্ণশালা

কমলেশ মেধী

মাতৃভাষা: কেৱল শব্দ নহয়, পৰিচয়ৰ মূল আধাৰ

মাতৃভাষা হৈছে সেই ভাষা যিটো শিশুয়ে প্ৰথমে ঘৰত শুনে আৰু শিকে। ই কেৱল যোগাযোগৰ মাধ্যমেই নহয় — ই চিন্তাশক্তি, আত্মবিশ্বাস আৰু সাংস্কৃতিক পৰিচয়ৰ মূল আধাৰ। মাতৃভাষা কোৱা আৰু জনা শিশুৰ মানসিক বিকাশ, চিন্তাশক্তি আৰু অন্য ভাষা শিকাৰ দক্ষতা বৃদ্ধি পায়। কিন্তু যেতিয়া পৰিয়াল এটি অন্য ৰাজ্য বা দেশত থাকিব লগা হয়, তেতিয়া মাতৃভাষা শিকা বা শিকোৱাটো এক প্ৰত্যাহ্বান হৈ পৰে।

নয়দাত আশা আৰু সংকল্প

বহু বছৰৰ পৰা নয়দাত থাকিলেও মোৰ সদায়ে আশা আছিল—আমাৰ ছোৱালীজনীয়ে নিজৰ মাতৃভাষাটোক ভালকৈ বুজি পাওঁক, ক'ব পৰা হওঁক আৰু নিজৰ মূলৰ সৈতে একাত্ম হৈ থাকক। মাতৃভাষা শিকা মানেতো কেৱল শব্দ বা বাক্য শিকাই নহয় — ই নিজৰ সংস্কৃতি, পৰিচয় আৰু আত্মবিশ্বাসৰ সুদৃঢ় ভেটি গঢ়ি তোলে। যেতিয়াই অসমলৈ যাওঁ, সদায়ে ভাবোঁ — যদি আমাৰ ছোৱালীজনীয়ে ৰাস্তাৰ চাইন বৰ্ড কেইখনকে পঢ়িব পাৰিলেহেঁতেন !

এক সৰু চিন্তা, একবৃহৎ পৰিকল্পনা

এই চিন্তাৰ পৰাই জন্ম ল'লে এক সৰু কিন্তু গুৰুত্বপূৰ্ণ পৰিকল্পনা । যদি নয়দাত থকা আমি অসমীয়া মানুহখিনিয়ে আমাৰ শিশুসকলক মাতৃভাষা শিকাব পাৰোঁ, তেন্তে তেওঁলোকৰ নিজৰ ভাষাৰ লগতে নিজৰ পৰিচয়ৰো এক মজবুত আৰম্ভণি হ'ব। নয়দাস্থিত শক্তিশালী সামাজিক - সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠান 'আছাম পিপল'চ ৱেলফেয়াৰ এচোচিয়েচন'ৰ মজিয়াত প্ৰস্তাৱটি ৰখাৰ লগে লগেই কাৰ্যনিবাহক কমিটিয়ে অকুণ্ঠ সঁহাৰি জনালে। এই এচোচিয়েচনৰ পূঁজিৰ সম্পূৰ্ণ সমৰ্থনত আৰু আকাশ চৌধুৰী দাদাৰ নিৰ্দেশনা আৰু সহায়ত অতি কম সময়ৰ ভিতৰতে অসমীয়া ভাষা শিকাৰ বাবে তিনি মাহৰ বিশেষ পাঠ্যক্ৰম (বৰ্ণশালাৰ) প্ৰস্তুত হৈ উঠিল।

২৪ জন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ উৎসাহ আৰু সাফল্য

কথা মতেই কাম। ২০২৫ চনৰ আগষ্ট মাহত আৰম্ভ হোৱা এই বৰ্ণশালাত ২৪ জন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে অংশগ্ৰহণ কৰিলে। তিনি মাহ জোৰা শিক্ষাদান আৰু গৃহকৰ্মৰ নেৰানেপেৰা চেষ্টাৰ অন্তত কণমানি কেইজনে অসমীয়া বৰ্ণমালা শিকি উঠিল। সৰল শব্দ আৰু বাক্যসমূহ পঢ়িব পৰা হ'ল। অভিভাৱক সকলৰ অকুণ্ঠ সহযোগে শিক্ষাৰ্থী – শিক্ষকৰ সাহস বঢ়ালে। সকলোৰে উৎসাহ, পৰিশ্ৰম আৰু সংগঠনৰ সঠিক দিশ-নিৰ্ণয়ৰ ফলত এই পৰিকল্পনাটো সফল হৈ উঠিল। বৰ্ণশালাৰ এই প্ৰচেষ্টা নতুন প্ৰজন্মক মাতৃভাষাৰ সৈতে যুক্ত কৰাৰ এক সাফল্যজনক আঁচনি ৰূপে চিহ্নিত হৈছে।

সন্তুষ্টি আৰু গৌৰৱৰ অনুভৱ

আজিৰ দিনত আমাৰ সন্তানটিয়ে নিজৰ মাতৃভাষাটো পঢ়িব পাৰিছে। সেইবাবে আমি অভিভাৱকসকল অত্যন্ত সুখী আৰু গৌৰৱান্বিত। নতুন প্ৰজন্মক নিজৰ ভাষা আৰু সংস্কৃতিৰ বিষয়ে শিকাবলৈ পাই আমি অতি আনন্দিত। লগতে আমাৰ এই পৰিকল্পনাটোৰ সফলতাত সমল ব্যক্তি হিচাবেও আমিবোৰ যথেষ্ট সুখী হৈছোঁ।

শিশুসকলে যেতিয়া নিজৰ মাতৃভাষা পঢ়িব পাৰে, নিজৰ পৰিচয় নিজৰ ভাষাত দাঙি ধৰিব পাৰে, সেইয়া গভীৰতম সন্তুষ্টি। তেওঁলোকৰ মুখত উদ্যম, আগ্ৰহ আৰু আত্মবিশ্বাস দেখা পোৱা—সেয়া সকলো পৰিশ্ৰমৰ সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ প্ৰাপ্তি। আমাৰ সংস্কৃতি আৰু পৰিচয় নতুন প্ৰজন্মৰ হাতত সুৰক্ষিত বুলি জানিবলৈ পোৱাৰ যি তৃপ্তি—সেইয়া বৰ্ণনাতীত। মাতৃভাষাৰ সুৰক্ষা কেৱল ভাষা সংৰক্ষণ নহয়—ই আমাৰ মূল, পৰিচয় আৰু গৌৰৱৰ সুৰক্ষা।

গৌৰাংগ আৰু শশাংক

উদয় ভাস্কৰ বৰা

ভাৰতীয় বিদেশ সেৱাৰ জ্যেষ্ঠ বিষয়া তথা কূটনীতিবীদ গৌৰাংগলাল দাসক অলপতে দক্ষিণ কোৰিয়াৰ ৰাষ্ট্ৰদূত হিচাপে নিযুক্তি দিয়াৰ বাতৰিটো চাগে সকলোৱে পঢ়িছে। ই সমগ্ৰ অসমবাসীৰ বাবে যথেষ্ট গৌৰৱৰ কথা। এজন চীন বিশেষজ্ঞ হিচাপে জনাজাত শ্ৰীদাস ইয়াৰ আগতে টাইৱানত ভাৰতৰ ৰাষ্ট্ৰদূত আছিল। সাম্প্ৰতিক পৰিস্থিতিত এই পদটোৰ যথেষ্ট গুৰুত্ব আছে, কিয়নো ডোনাল্ড ট্ৰাম্পৰ টাৰিফ নীতি আৰু বানিজ্যৰ ক্ষেত্ৰত বিশ্বত চীন দেশৰ আধিপত্যৰ কাৰণে, বৰ্তমান দক্ষিণ কোৰিয়া, জাপান, টাইৱান আদি ৰাষ্ট্ৰৰ সৈতে ভাৰতে এক সু-সম্পৰ্ক বজাই ৰখাটো অত্যন্ত জৰুৰী হৈ পৰিছে। এই ক্ষেত্ৰত এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰিব লাগিব অসমৰ সুসন্তান গৌৰাংগলাল দাসে।

মই দিল্লী বিশ্ববিদ্যালয়ত পঢ়ি থকা সময়ত গৌৰাংগলাল দাসক লগ পাইছিলোঁ। মোতকৈ তিনি বছৰ মান চিনিয়ৰ হ'ব। অৱশ্যে দিল্লীলৈ যোৱাৰ আগেয়েই গৌৰাংগলাল নামটো শুনিছিলোঁ। অসমত মেট্ৰিক আৰু হায়াৰ চেকেণ্ডাৰীৰ ৰিজাল্ট যথেষ্ট গুৰুত্ব সহকাৰে বাতৰি কাকতত প্ৰকাশ পায়। স্থান লাভ কৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ বিষয়ে লিখে, তেওঁলোকৰ সাক্ষাৎকাৰ প্ৰকাশ কৰে। মোৰ মনত আছে মেট্ৰিক পৰীক্ষাৰ এদিন আগতে নে পৰীক্ষা আৰম্ভ হোৱাৰ দিনাই গৌৰাংগ দাৰ দেউতাক ঢুকাইছিল। কিন্তু তথাপিও সেই বছৰ গৌৰাংগ দাই মেট্ৰিকত প্ৰথম স্থান লাভ কৰিছিল। (নয়দাবাসীয়ে এই কথা গৌৰাংগলাল দাসৰ মুখেৰে শুনিছে, কিয়নো নয়দাৰ 'আছাম পিপলচ ৱেলফেৱাৰ এচোচিয়েচনে' অনুষ্ঠিত কৰা আৰু এই লেখকে আঁত ধৰা 'অন্তৰংগ আলাপ' অনুষ্ঠানৰ জৰিয়তে তেখেতে সকলোৰে সৈতে নিজৰ ভাৱ বিনিময় কৰিছিল।)

গৌৰাংগ দাৰ বিষয়ে এটা সৰু ঘটনা মনত পৰিছে। ঘটনাৰ স্থান হ'ল শশাংক দাৰ ৰুম (শশাংক শৰ্মা হ'ল ভাৰতীয় ৰেল সেৱাৰ এজন জ্যেষ্ঠ বিষয়া)।

শশাংক দা তেতিয়া ISH বা International Students House নামৰ হোষ্টেলত আছিল। এইটো দিল্লী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ স্নাতকোত্তৰ ছাত্ৰ হোষ্টেল। নামৰ পৰাই নিশ্চয় অনুমান কৰিব পাৰি যে এই হোষ্টেলটো দিল্লী বিশ্ববিদ্যালয়ত পঢ়ি থকা বিদেশী ছাত্ৰৰ কাৰণে আছিল। লগতে ভাৰতীয় ছাত্ৰৰ কাৰণেও আসন আছিল। শশাংক দাৰ ৰুমলৈ মই প্ৰায়ে গৈ থাকোঁ। বোধহয় তেতিয়া UPSC পৰীক্ষাৰ সময় আছিল৷ শশাংক দাই কৈছিল, কেতিয়াবা আহি দুৱাৰত তলা দেখিলে পাছ ফালৰ দুৱাৰত গৈ টুকুৰিয়াই চাবা। ল'ৰা বিলাকে disturb দি থাকে কাৰণে আগ ফালে তলা মাৰি দি ৰুমৰ ভিতৰত পঢ়ি থাকোঁ।

এদিন গৈ সঁচাকৈ দুৱাৰত তলা দেখিলোঁ। গতিকে শশাংক দাৰ কথা মতে পাছ ফালে গৈ মাত দি চালোঁ। ভিতৰত শশাংক দা নাছিল, কিন্তু আন এজন ল'ৰাহে আছিল। গৌৰাংগলাল দাস। ভিতৰতে বহি পঢ়ি আছিল। মোৰ মাত শুনি দৰ্জা খুলি দিলে। ক'লে, শশাংক নাই, অহাত দেৰি হ'ব। শশাংক দাক কিবা এটা ক'ব লগা আছিল। কি কথা আছিল এতিয়া পাহৰিলোঁ। গৌৰাংগদাক সুধিলোঁ, এই হোষ্টেলৰ ফোনৰ নম্বৰটো আপুনি জানে নেকি? গৌৰাংগ দাই ক'লে, "মই নাজানো। কোনোবা এজনক সুধি লওঁ আহা।" এই বুলি মোৰ লগতে ওলাই আহিল। আগতেই কৈছোঁ, এইটো বিদেশী ছাত্ৰৰ হোষ্টেল। ৰুমৰপৰা ওলায়েই এজন জাপান নে কোৰিয়াৰ ল'ৰাক লগ পালো। গৌৰাংগ দাই সুধিলে, হোষ্টেলৰ ফোন নম্বৰটো আছে নেকি। ল'ৰাজনে এটা ইলেকট্ৰনিক ঘড়ী পিন্ধি আছিল। আমাৰ কথা শুনি তেওঁ উত্তৰ দিয়াৰ পৰিৱৰ্তে ঘড়ীটোহে টিপাত লাগিল। আমি ভাবিলোঁ সি প্ৰশ্নটো বুজি পোৱা নাই কিজানি। গতিকে গৌৰাংগ দাই আকৌ ক'লে, সময় নহয়, ফোন নম্বৰটোহে লাগে। এইবাৰ ল'ৰাজনে আমনি পোৱাৰ দৰে মুখখন কৰি হাতেৰে আমাক ৰ'বলৈ ইঙ্গিত দিলে আৰু হাতখন ডাঙি ঘড়ীটোত ফোন নম্বৰটো দেখুৱাই দিলে। ঘড়ীত যে এনেকৈ ফোন নম্বৰ ষ্টৰ কৰি থ'ব পাৰি সেইয়া দেখি আমি দুইজনেই আচৰিত হৈছিলোঁ। (তেতিয়ালৈকে মোবাইল ফোন আমি দেখাই নাছিলো।)

এই সুযোগতে শশাংক দাৰ বিষয়েও অলপ কওঁ। শশাংক দাৰ লগত চিনাকী যাদৱ দাৰ জৰিয়তে (যাদৱ কাকতি, Times of India কাকতৰ সাংবাদিক)। মই ১৯৯৬ চনত ৰামজাছ কলেজ হোষ্টেলত সোমাওঁতে, যাদৱ দা মোৰ ৰুম মেট আছিল। ৰুম নম্বৰ ৬৯। যাদৱ দাৰ ভাল বন্ধু হ'ল শশাংক দা। শশাংক দাদাই যাদৱ দাক লগ কৰিবলৈ হোষ্টেললৈ আহে আৰু সেই সূত্ৰে

মোৰ লগত চিনাকী। শশাংক দা অনবৰতে হাঁহি ফুৰ্তি কৰি থকা স্বভাৱৰ মানুহ। যাদৱ দাক খুব জোকাই থাকে। খুহুটীয়া কথা কয়। তাৰোপৰি তেওঁৰ আন এটা গুণ আছিল যে তেওঁ নিজৰ ওপৰতে হাঁহিব পাৰিছিল। লাহে লাহে শশাংক দাৰ লগত মোৰ ভাল সম্পৰ্ক এটা গঢ় লৈ উঠিল। শশাংক দা থকা হোষ্টেলৰ খাদ্য খুব ভাল আছিল। গতিকে মোক ক'লে, কেতিয়াবা আহিবা আমাৰ হোষ্টেলত ডিনাৰ কৰিবলৈ। মই ভালেই পালোঁ আৰু মাজে মাজে তেওঁৰ ৰুমলৈ যাবলৈ ধৰিলোঁ। এনেকৈ যাওঁতই এদিন গৌৰাংগ দাক লগ পাইছিলোঁ।

এটা সৰু ঘটনা। শশাংক দাৰ ভায়েক ককায়েক দুজন। ছোৱালী নাই। গতিকে স্বাভাৱিকতে দুই এটা ঘৰৰ কাম কৰিব লগা হয়। এদিন আবেলি মাক ঘৰত নাছিল। শশাংক দা খেলিবলৈ যাবলৈ ওলাইছে। এনেতে দেউতাকৰ লগৰ মানুহ এজন আহিল। শশাংক দা ঘৰৰ বাহিৰ হৈছিলেই, তেনেতে দেউতাকে পিছৰপৰা মাত দিলে। "বাবা, অমুক আহিছে নহয়, চাহ একাপ বনাই দিয়া।"

উপায় নাই, লৰালৰিকৈ চাহ একাপ বনাই লৈ আহিল। লগত বিস্কুট। একাপ মানে একাপেই ! চাহ কাপ দি ড্ৰয়িং ৰুমৰ বাহিৰ হৈছিলহে, আকৌ পিছৰপৰা মাত আহিল। "মোৰ চাহ কাপ?"

আবেলি সময়, সকলোৰে চাহ খোৱাৰ সময়।

কি কৰে এতিয়া? চাহ বনোৱা মানে, আকৌ পানী গৰম কৰা, গাখীৰ চাহপাত দি উতলোৱা। ইমান ধৈৰ্য নাছিল শশাংক দাৰ। বাহিৰত লগৰ ল'ৰা ৰৈ আছে খেলিবলৈ। কি কৰা যায় এতিয়া ?

উপায় এটা আহিল মনলৈ। একাপ ঠাণ্ডা পানী লৈ প্লেটৰ ওপৰত সজাই দুখন বিস্কুটেৰে সৈতে লৈ গৈ দেউতাকৰ হাতত দিলে আৰু এক চেকেণ্ডো ড্ৰয়িং ৰুমত নোৰোৱাকৈ বাহিৰ পালেগৈ।

ৰুমৰপৰা ওলাই পৰ্দাৰে জুমি চাই দেখে, দেউতাকে ঠাণ্ডা পানীকে চাহ খোৱাৰ নিচিনাকৈ এঢোক এঢোককৈ খাই আছিল।

নক'লেও হ'ব, সেইদিনা খেল খেলি উভতি অহাৰ পাছত শশাংক দাৰ কি অৱস্হা হৈছিল!

গৌৰাংগ দা আৰু শশাংক দা, আপোনালোক দুয়োজনকে লৈ আমি গৌৰৱান্বিত।

চিৰ চেনেহী মোৰ ভাষা জননী
অসম সাহিত্য সভাৰ আদৰণি গীত।

চিৰ চেনেহী মোৰ ভাষা জননী
আই ধন্যে পুণ্যে হ্নত পাৰনী (২)
চিৰ চেনেহী মোৰ ভাষা জননী।

প্ৰকৃতি পৰশ ৰসে অমল কমল
চঞ্চল হৃদি জলে ঢালে পৰিমল
কোমল চঁপাৰ কলি
ঢৌৱে ঢৌৱে ঢৌ তুলি
ৰিণিকি ৰিণিকি কোনে তোলে ৰাগিণী।

সংসাৰ গুৰুভাৰে অৱশ পৰাণ
হিয়াত বিলীন হয় হিয়াভৰা গান
কাৰ নিচুকনি শুনা
শুনি বাণী ব্যথা পমা
চকুতে চকুৰ নীৰে লয় জিৰণি।

জীৱনে মৰণে ৰণে লহৰী সুধাৰ
ৰসনা শিতানে বহি সিঁচা শতধাৰ
হে' মোৰ মধুৰাননা মাগিছোঁ মাধুৰীকণা,
দিয়াঁ দিয়াঁ দিয়াঁ আই, মধুভাষিণী।

-- সাহিত্যাচাৰ্য মিত্ৰদেৱ মহন্ত।

বছৰ মলনি

র্ষ বছৰত ভৰি দিলেহি।
পত্ৰিকাক আপডাল
ওপজাৰ পৰা এই তিনি
কৰ তত্ত্বাৱধানত থাকি
আনন্দ দি আহিছে।
চিনা এটি সাহিত্যৰত্ন
ৰূপে পোৱা বৰ সহজ
গীতজ্ঞ। তেওঁতেৰ ভাষা
মনৰ ভাব কবিত্বপূৰ্ণ

হতাশ হব লগাত
আমাৰ গাত নাই।
কা ভৰা ব্ৰহ্মপুত্ৰত এই

ইকৰাপতীয়া পত্ৰিকা না
সেই চিন্তাত আমাৰ মন
অতি জয়াৰ ঠাই। কত
তল গৈছে তাৰ লেখ ন
তাকৰ। কিন্তু গ্ৰহ-বিঘিনি
অভাৱ; ৰুদ্ৰভাৱ কিন্তু
পিয় দি আছে। কৰ্ম্মনাশ
চহকী বঙালী ভাষাৰ পৰা
বৰ্ষণত

তত্ৰাচ, তেওঁতেসকলৰ সহায়
আশা পালি উপৰোক্ত
দি এই তুলুঙা নাও আ

ম সাহিত্য-সভা-

কাতি—আঘোণ, ১৮৫০—

মুঠ সংখ্যা—১৫

জগতত বসতি কৰন্ত যত জন।
সকলোয়ে হয় এক পিতৃৰ নন্দন ॥
পৰস্পৰে ভাই ভনী সম্বন্ধ হোৱয়।
সকলোকে প্ৰীতি কৰা উচিত নিশ্চয় ॥
সকলোৱে শুচৰক সকলোৰে দোষ।
পৰস্পৰে সংশোধিবা পৰস্পাৰ দোষ ॥

প্ৰকৃত মানুহ কাক বোলে ?

সদাই মিছা কৈ ফুৰে পৰহিংসা কৰে।
ঈশ্বৰলৈ ভয় নাই ধনলৈ বিচাৰে ॥
দুঃখীয়াৰ দুখ দেখি নকৰে যি দুখ।
দিনে ৰাতি ভাবে কেনে হব নিজ সুখ ॥
পৰৰ যন্ত্ৰণা দেখি আনন্দ কৰয়।
কদাচিতো নৰ সিতো নহয় নহয় ॥
ধীৰে ধীৰে গোজ বাঢ় মুৰ্ত্তি গঢ়ীন।
অশুচি শুচিৰ কথা বোলে ৰাতি দিন ॥
দেখিলে পৰৰ দোষ নয়ন পকাই।
সি জানে নি কদাপি নাচাই ॥

পদ্যমালা।

প্ৰথম ভাগ।

৺পদ্মহাস গোস্বামী কৰ্ত্তৃক

বিৰচিত আৰু সংগৃহীত।

নগাঁও।

অষ্টম সংস্কৰণ।

কলিকাতা

নূতন আৰ্য্য যন্ত্ৰে

মুদ্ৰিত।

চৈত্ৰ ১৮০৫ শক।

অসম সাহিত্য সভাৰ পতাকা

অসম সাহিত্য সভা, নয়দা শাখা

Asam Sahitya Sabha, Noida Branch

উত্তৰ প্ৰদেশৰ নয়দা, গাজিয়াবাদ, ইন্দিৰাপুৰম আদি দাঁতি-কাষৰীয়া অঞ্চলক লৈ অসম সাহিত্য সভাৰ নয়দা শাখা গঠন কৰা হৈছে। ২০২৫ চনৰ ১০-১১ অক্টোবৰ তাৰিখে শিলচৰত অনুষ্ঠিত হোৱা অসম সাহিত্য সভাৰ কাৰ্যনিৰ্বাহক সভাত নয়দা শাখাক স্বীকৃতি প্ৰদান কৰা হয়। লগতে ৫০ জনতকৈ অধিক সদস্য হোৱা বাবে নয়দা শাখাই স্বৰ্ণ শাখা হিচাপেও স্বীকৃতি লাভ কৰে। বৰ্তমান নয়দা শাখাৰ সদস্যৰ সংখ্যা হ'ল ৬২ জন।

আপুনিও নয়দা শাখাৰ সদস্য হ'ব বিচাৰে যদি তলৰ নম্বৰত বা ই-মেইল যোগে সম্পৰ্ক কৰিব পাৰে।

E-mail: **assnoidabranch@gmail.com**
Phone: 9818863727, 9899155342